

enrichment

Czech Edition

journal

2010

Učednictví a transformace

Obsah

1. Deset principů apoštolského zakládání sborů z devatenácté kapitoly knihy Skutků
autor: George O. Wood
2. Kráčet po cestě ke žni
autor: J. Don George
3. Naplnění velkého poslání skrze učednictví
autor: Andrew D. Templeton
4. Principy duchovního vedení odvozené z Pavlových pozdravů
autor: James D. Hernando
5. Křest v Duchu svatém: Ježíšův život a služba
autor: Edgar R. Lee
6. Ježíš, ten Pomazaný: náš vzor pro službu v nadpřirozené moci
autor: Tim Enloe
7. Velká pelagiánská hereze
autor: William P. Farley
8. Jednou spasen, navždy spasen - učí toto bible?
autor: W. E. Nunnally, Ph.D.

<http://www.enrichmentjournal.ag.org>

Navštivte webovou stránku Enrichment Journal a klikněte na odpovídající vlajku. Budete přesměrováni na jednu ze třinácti jazykových verzí, kterou jste si vybrali: francouzská, ruská, rumunská, maďarská, chorvatská, německá, španělská, ukrajinská, tamilská, bengálská, česká, verze v hindštině a malajálamštině. Odpovídající verzi si můžete přečíst on-line nebo si ji pro větší pohodlí stáhnout.

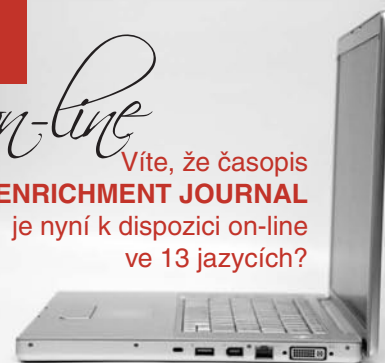
V případě jakýchkoliv dotazů či připomínek nás neváhejte kontaktovat:

enrichmentjournal@lifepublishers.org

Life Publishers International 1625 North Robberson Avenue Springfield, MO 65803, 417-831-7766

on-line

Víte, že časopis
ENRICHMENT JOURNAL
je nyní k dispozici on-line
ve 13 jazycích?

Redaktor: Terri Gibbs, Redaktor české verze: Radek Smetana, Překlad: Mgr. Vladimíra Lasotová, Renata Rattayová,
Jazyková korektura: Věra Dvořáková, Marie Ribárská, Grafické práce: Dita Targoszová

Vydává: Apoštolská církev ve spolupráci s nakladatelstvím LIFE PUBLISHERS
Copyright 2010 General Council of Assemblies of God in Life Publishers International

úvodník

Milí čtenáři,

na webových stránkách Apoštolské církve se nově setkáváte s elektronickou podobou časopisu Enrichment Journal, který v původní anglické tištěné verzi vychází už řadu let. Česká verze vzniká ve spolupráci Apoštolské církve s nakladatelstvím LIFE PUBLISHERS, jenž patří největší americké letniční denominaci Assemblies of God.

Enrichment znamená obohacení. Čtyřikrát do roka se budete moci spolu s autory článků zamyslet nad aktuálními tématy dnešního křesťanského života a obohatit tak své vlastní vnímání daných témat. Jednotlivá čísla časopisu jsou zaměřena monotematicky a snaží se vycházet vstříc hlavně pastorům a křesťanským služebníkům tím, že poskytují aktuální vhled do daného tématu, a to (především) z letniční perspektivy. Spektrum autorů však letniční okruh přesahuje a najdete mezi nimi i další, v evangelikálním světě dobře známá jména.

Prozatím jsme ponechali časopisu jeho původní, anglický název, neboť jsme nenašli uspokojivý český ekvivalent. Jsme však otevření vašim případným návrhům, které můžete zasílat na adresu: enrichment@apostolskacirkev.cz. Na této adrese také uvítáme vaše reakce na toto první (a samozřejmě i na následující) čísla časopisu.

Elektronická verze časopisu není po obsahové stránce totožná s tištěnou. Má svůj vlastní ediční plán, jenž je však s tištěnou verzí úzce spjat.

Na webových stránkách <http://www.enrichmentjournal.ag.org> můžete v současné době nalézt třináct jazykových verzí v elektronické podobě včetně nově vydávané české mutace. Fakt, že si EJ našel cestu k ruským, rumunským, španělským, ukrajinským, maďarským a dalším čtenářům svědčí o tom, že se stal vhodným nástrojem pro budování křesťanských služebníků nejen v anglosaských zemích. Na našem trhu bude stát (byť zatím pouze v elektronické podobě) vedle zavedených časopisů jako je Život v Kristu či Život víry, které nechce (a nemůže) v žádném případě nahrazovat, nýbrž doplňovat. Věříme, že si najde svůj okruh čtenářů a přinese jim užitek.

Jak už bylo uvedeno, časopis je určen především pastorům a křesťanským služebníkům, avšak nejen jim. Vzhledem k zaměření časopisu se můžete setkat s článkem, v němž najdete nějaký ten odborný termín, který doposud chybí ve vašem slovníku. Máme však naději, že se tím čtenář nedá odradit. Pokud si pojem vyhledá nebo se k němu později vrátí, může tento handicap vlastně považovat za přínos. Člověk se v životě stále učí.

Máme také naději, že se čtenář nedá odradit kontextem článků, který zcela přirozeně reflektuje hlavně realitu Spojených států.

Nicméně principy, jež jsou v člácích zdůrazněny, mají většinou univerzální charakter, neboť vycházejí z Písma. Můžeme tedy přemýšlet, jak vyhodnotit naši vlastní situaci a jak zmíněné principy případně uplatnit v rámci našeho vlastního kontextu. Jak už bylo uvedeno výše, různé jazykové verze svědčí o tom, že i přes zmíněný anglosaský kontext si EJ našel cestu k mnoha čtenářům.

A máme stejně tak naději, že případné nesouhlasné stanovisko s nějakým výrokem či článkem nepovede čtenáře k tomu, aby časopis odložil a zanevřel na něj. Autoři jsou povětšinou odborníci, avšak ne vždy je nutné se všemi jejich názory souhlasit. Doufáme však, že i v diskuzi, která vychází z nesouhlasu, můžeme najít pozitivní moment – prověříme si vlastní postoj (pokud se zamyslíme nad argumenty druhých), případně jej upevníme (pokud nedospějeme k tomu, že je třeba jej změnit). A to je také cenné.

Aktuální letní číslo je zaměřeno na téma učednictví a transformace. Čtenář v něm nalezne principy, zkušenosti a povzbuzení, které mu mohou být inspirací (nejen) pro jeho vlastní duchovní cestu. Na základě devatenácté kapitoly knihy Skutků se zamyslíme nad deseti základními principy apoštolského zakládání sborů. Pastor sboru v texaském Irvingu nám vylíčí svou vlastní cestu za duchovním žnín. Znovu si uvědomíme, jak je důležité naplňovat Velké poslání skrze učednický proces. Závěrečné pozdravy apoštola Pavla do římského sboru nám budou ilustrovat několik důležitých principů duchovního vedení. Neopomeneme důležitost křtu v Duchu svatém pro život samotného Ježíše Krista i pro současné věřící. Ježíš Kristus nám také poslouží jako vzor pro službu v nadpřirozené moci. Nezapomeneme ani na lekci z dějin křesťanské církve – k tomu nám poslouží příklad Pelagiova sporu s Augustinem. A nakonec se zamyslíme nad tím, nakolik je biblické učení známé pod lakonickým: „jednou spasen, navždy spasen“.

Za realizační tým přeje pěkné letní čtení

R A D E K

Radek Smetana
redaktor české verze

10

PRINCIPŮ APOŠTOLSKÉHO ZAKLÁDÁNÍ SBORŮ

Z 19. KAPITOLY KNIHY SKUTKŮ

George O. Wood

Nejúspěšnější příklad zakládání nového sboru zachytil Lukáš v devatenácté kapitole knihy Skutků. Práce tam začala skrze dvanáct duchovně podřimujících učedníků a během třiceti měsíců vyrostla do takových rozměrů, že se na otevřeném prostranství divadla srotil zástup 25 000 lidí a důrazně se postavil proti vznikajícímu sboru, neboť ekonomika města byla kvůli tomuto novému společenství v ohrožení. Stejně tak by se dnes současný bezbožný průmysl – pornografický a erotický, televizní s nemorálními pořady, tabákový, výrobci a dodavatelé alkoholu (to uvádím pouze pár příkladů) – vehementně postavil proti vzestupu evangelia v rámci sekulární společnosti. Sbor, který Pavel založil v Efezu, nám nastavuje příhodný vzor pro hodnocení našeho vlastního úsilí přinést evangelium zhruba 18 000 měst a vesnic, kde Assemblies of God doposud nemají žádný sbor.

Podívejme se na 10 stěžejních principů z devatenácté kapitoly knihy Skutků, které zatřáslly městem.

1 NAČASOVÁNÍ

Apoštol Pavel chtěl jít na začátku druhé misijní cesty do římské provincie v Asii. Duch svatý mu v tom ale zabránil (viz Sk 16,6). Efez byl klíčovým městem Malé Asie a je proto pochopitelné, že se tam Pavel chtěl vydat. Velká města považoval za strategické cíle. Z těchto center se pak měla organizovat práce na zakládání nových sborů v přílehlých oblastech. Ke konci své druhé cesty se v Efezu přece jen na chvíli zastavil a slíbil: „Bude-li Bůh chtít, znovu se k vám vrátím.“ (Sk 18,21) Teprve při zpětném hodnocení nám je jasné, proč mu Duch svatý nedovolil přijít dřív. Během první cesty založil sbory na východ od Efezu a během druhé na západ od tohoto města. Když se konečně během své třetí misijní cesty do Efezu dostal, byl na půl cesty od sborů na východ i na západ. Jeho pozice byla velmi výhodná. Mohl zasílat dopisy nebo vysílat posly na obě strany, posilovat tak rodící se sbory a pomáhat jim držet se zdravého učení a zdravé praxe. Navíc Duch svatý věděl, že na to, aby Pavel mohl založit sbor v Efezu, musí posílit své průkopnické svaly. Později popisuje, jak musel v Efezu bojovat s divokými šelmami (1K 15,32). Město Efez představovalo doposud největší výzvu. Zde se setkával východ se západem, zde pohanská bohoslužba kulminovala v jednom ze sedmi divů starověkého světa - chrámu bohyně Artemidy. Zabrat toto město nebylo nikterak jednoduché a Duch svatý to

věděl. Proto nechal Pavla čekat až do příhodného okamžiku. Ani my se nesmíme bezhlavě vrhat do zakládání sborů. Je třeba čekat na vedení Ducha a ptát se: „Je ten pravý čas? Dává nám Duch svatý zelenou? Je to ta příležitost?“

VZOR

Vzor slouží jako předloha či forma při vytváření daného výrobku. Pavlova práce s oněmi dvanácti formálními věřícími v Efezu nám také může posloužit jako určitý vzor.

O co šlo? Pavla na cestě do Efezu předešel významný řečník Apollos. Byl to učený žid z Alexandrie, zběhlý ve znalosti Písma, zapálený a poučený ohledně Krista. Znal však pouze Janův křest, proto ho Akvila s Priscillou soukromě doučovali. Apollos plně nerozuměl osobě a práci Ducha svatého. Stejný nedostatek nacházíme u oněch dvanácti věřících, které Pavel v Efezu našel. S největší pravděpodobností se obrátili na základě služby Apolla, neboť i oni znali pouze Janův křest.

Pavel se jich zeptal: „Když jste uvěřili, přijali jste Ducha svatého?“ (Sk 19,2) Otázka, kterou jim Pavel položil, je pro letniční teologii ohledně křtu v Duchu svatém a jeho zmocnění klíčová. V originále stojí otázka (v češtině „když jste uvěřili“) v participiu aoristu a hlavní sloveso (přijali jste) je v aoristu. Pokud je v řečtině participium aoristu použito společně s aoristem hlavního slovesa, znamená to, že tyto děje mohly probíhat současně nebo těsně následovat.

Ukažme si to na příkladu Jidáše, který řekl: „Zhřešil jsem (hlavní sloveso v aoristu), zradil (participium aoristu) krev nevinnou (Mt 27,24; Kralický překlad). Z řeckého textu vyplývá, že procsy, kdy zhřešil a kdy zradil, probíhaly současně.

Podívejme se však na Matouše 22,25 (Kralický překlad): „...pojav ženu (participium aoristu), umřel (sloveso v aoristu)“ Zde mají události jasnou časovou posloupnost.

Ve Skutcích popisuje Lukáš křest v Duchu jako děj (Sk 2,4; 8,17; 9,17) následující po obrácení a souběžný s obrácením. (Sk 10, 44-48)

Z toho vyplývá, že dvanáct věřících z Efezu bylo Ježíšovými následovníky; vždyť je Bible nazývá učedníky. Pavel se k nim nechová jako k někomu, kdo ještě neuvěřil; chce pouze vědět, jestli přijali Ducha svatého, když uvěřili, či potom. A oni odpovídají: „Ne.“ (Sk 19,12)

Už při prvním setkání Pavel věděl, v čem tkví problém - proč křesťanská komunita v tak pulsujícím městě, jako byl Efez, čítá pouze dvanáct neproduktivních křesťanů.

Pavel věděl, že pokud má sbor v Efezu růst a zásadním způsobem ovlivnit město, musí to začít stejně jako v jeruzalémské církvi. Vzorem byli křesťané pokřtění v Duchu svatém. Potřeboval zapálené jádro, se kterým mohl začít pracovat.

G. Cambell Morgan nepatřil sice mezi letniční, přesto ve svém komentáři ke knize Skutků napsal: „Apollos, vzdělaný žid z Alexandrie, velký znalec Písma, zapálený na duchu, výborný učitel, odvážný řečník, mohl lidi zavést jen tam, kam sám dospěl, ani o metr dál. Když přišel Pavel, posunul oněch dvanáct mužů na novou úroveň. Nebyl lepší než Apollos, ale měl komplexnější poznání.“

Je třeba si uvědomit, že pro zakládání sboru je zapotřebí mít nejen správné údaje o složení obyvatelstva, dobré vedení, souhrn dovedností, rozličná obdarování, peníze a plán. Potřebujeme Ducha svatého. Budme jako apoštol Pavel a nebojme se položit jádru našeho vznikajícího sboru otázku: „Když jste uvěřili, přijali jste Ducha svatého?“ Neletniční církve tuto otázku nekladou. Pokud my chceme vidět výsledky apoštolské práce, musíme tuto otázku klást. Zakládejme nové sbory podle stejného vzoru, tedy ve spolupráci s Duchem naplněnými věřícími.

VYUČOVÁNÍ

Základem Pavlovy služby v Efezu byla obrana víry. Předkládal přesvědčivé argumenty (Sk 19,8). Stručně řečeno, znal otázky, na které bylo třeba přinést odpověď a dělal to kompetentně a se záplem.

V některých sborech jsme dnes ochotni udělat cokoli, abychom lidi zasáhli, jen jim nejsme schopni poskytnout odpovědi na otázky, které se jim rodí v myslích a srdcích.

Pavel radil Timoteovi, který po něm později převzal pastorační službu v Efezu: „Usiluj o to, aby ses před Bohem osvědčil jako dělník, který se nemá zač stydět, protože správně zvěstuje slovo pravdy.“ (2Tm 2,15) A Petr Pavla doplňuje: „... Pán, Kristus, budiž svatý ve vašich srdcích. Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel o naději, kterou máte.“ (1 P 3,15) Pokud máme založit sbory s pevnými základy, musíme je naplnit obsahem. Hudba, vnější projevy, přátelská atmosféra, propagace, to vše může lidi přitáhnout. Jádrem naší služby však musí být učednictví. Nesmíme se snažit pouze si posluchače získat. Chceme proměnit povolání natolik, aby vytvořili skutečnou a živou církev Ježíše Krista.

Pro zakládání sboru je zapotřebí mít nejen správné údaje o složení obyvatelstva, dobré vedení, souhrn dovedností, rozličná obdarování, peníze a plán. Potřebujeme Ducha svatého.

V Efezu Pavel přinesl odpověď na konkrétní otázky. Víme, že vyučoval na třech místech: tři měsíce v synagoze (Sk 19,8), dva roky v přednáškové síni filosofa jménem Tyrannos (Sk 19,10) a pak pokračoval po domech (Sk 20,20).

Obzvláště zajímavé mi připadá vyučování v Tyrannově

Je třeba si uvědomit, že pro zakládání sboru je zapotřebí mít nejen správné údaje o složení obyvatelstva, dobré vedení, souhrn dovedností, rozličná obdarování, peníze a plán.

POTŘEBUJEME

Ducha svatého.

posluchárně. Věřím totiž, že tam se odehrávalo něco, co máme dnes v našich sborech tendenci zanedbávat – intenzivní učednický proces. Není možné vypůsobit v životech lidí hlubokou proměnu během jedné či dvou hodin sobotního večerního nebo nedělního ranního shromáždění.

Jedna varianta čtení Sk 19,9 (tzv. západní typ textu) uvádí čas, kdy Pavel v Tyrannově posluchárně vyučoval – od 11 hodin dopoledne do 4 hodin odpoledne. V Efezu v té době panovala tzv. siesta, tedy odpočívalo se. Pavel využil této kulturní zvyklosti odpočívat k budování učedníků.

Sečtete ty hodiny. Pět hodin denně po dva roky. Předpokládejme, že vyučoval pět dní v týdnu a za rok měl čtyři týdny přestávku – svátky a dovolená. Vyjde vám celková suma 1200 hodin budování a vyučování za rok (5 hodin denně, 5 x týdně, násobeno 48 týdnů = 1200).

Není divu, že se evangelium rozšířilo z Efezu do celé římské provincie Asie. Pavel intenzivně vyučoval a školil druhé k nesení evangelia. Vybuďoval církev, kde se lidé aktivně podílejí na její činnosti; ne církev, kde slouží pár jedinců a lidé se na ně chodí dívat.

Každý z našich sborů by se měl vidět jako tréninkové centrum, které neustále vede věřící k evangelizaci. Naším stěžejním heslem by mělo být: každý člen se učí, roste, svědčí a dorůstá do vedoucího.

TÝM

Všichni obyvatelé provincie Asie mohli slyšet slovo Páně (Sk 19,10). Jak? Skrze učedníky. Pavel měl pomocníky, dva z nich byli Timoteus a Erastos (Sk 19,22). Jeho žáci se stali staršími sboru (Sk 20,17). Dobrovolně pracoval a pokryl tak náklady na potřeby své i svých společníků (Sk 20,34). Když Pavel psal z Efezu do Korintu, jmenuje v dopise ty, kteří sloužili s ním: Sosthenes,

Štěpán, Fortunát, Achaikos (1K 1,1; 16,17), Apollos (1K 16,12; 2 K 8,18-19), Akvila a Priscilla (1K 16,19) a Titus (2K 8,16-17). Jinými slovy Pavel nepracoval na zakládání sborů jako osamělý jezdec. Formoval budoucí vedoucí. Sloužil, kde bylo třeba. Nesnažil se zvládnout všechno sám. Abychom zasáhli město či společnost, potřebujeme tým.

5 DŘINA

Nenechte se zmást. Zakládání sborů (a jakákoliv jiná služba) je dřina.

Pavel zjevně využíval odpoledních hodin k vyučování v Tyrannově filosofické síni a večer vyučoval po domech. Co dělal dopoledne? Šil stany. „Šátky a zástěry,“ které vycházely z jeho dílny (Sk 19,12), nebyly z žádného jemného plátna; byly to rohože a pracovní zástěry. Když má shrnout svoji podnikatelskou činnost v Efezu, hovoří o sobě jako o těžce pracujícím úspěšném malém podnikateli (Sk 20,34-35).

Navíc, ve městě, kde byl finanční zisk základem veškerých náboženských obřadů (Artemidiny stříbrné svatyně se vyvážely do celého světa), Pavel nechtěl za svou službu žádné stříbro, zlato či ošacení.

Když Pavel později vypráví o své službě v Efezu, nesoustřeďuje pozornost na zázraky, kterých se tam dělo mnoho, ale na záležitosti běžného života. Nikdy nevyměnil zázraky za peníze. Investoval do druhých, ne do sebe.

Vzpomněl jsem si na pastora, jehož sbor aktivně rozdával celý den jídlo a evangelizoval mezi chudými. Když se ho pak zeptali, zda by to udělal znova, odpověď zněla: „Ne. Je to příliš namáhavé.“ Není divu, že jeho sbor neroste.

Zakládání sborů (ani jakákoliv jiná služba) není pro ty, kdo chtějí žít „v pohodlí na Sijónu.“

Nenechte se zmást.

Zakládání sborů není pro ty, kdo chtějí žít „v pohodlí na Sijónu.“

6 SLZY

Můžete se ve službě tolik nasadit, že přestanete být citliví k lidem. Pavel při své práci čelil velkým tlakům, přesto „... sloužil Pánu s velkou pokorou, v slzách a zkouškách...“ (Sk 20,19) Nepracujme tak usilovně, že nám naše srdce zatvrdne.

Když se ohlížím za svou pastýřskou službou, moje největší uspokojení nepramení z toho, jakou jsme vybudovali strukturu, kolik lidí jsme získali a nakolik se zvýšily příjmy na misijní účely. Moje spokojenost pramení ze životů, kterých jsme se dotkli.

Když Pavel dával vedení efezského sboru poslední sbohem, Lukáš tuto událost zaznamenává takto: „Všichni se dali do hlasitého pláče, objímali Pavla a líbali ho, dojeti nejvíce jeho slovy, že ho už nikdy neuvidí. Pak ho doprovodili k lodi.“ (Skutky 20,37-38) Tak hluboký vztah s lidmi můžete mít a takové vydání od nich můžete zakusit jen tehdy, když je velmi hluboce sami milujete.

Jsem zarmoucen, když služebníci rádi odcházejí ze sboru nebo když je sbor rád, že služebníci odcházejí. Svědčí mi to o tom, že tam chybí základ pro zdravý a rostoucí sbor.

Nechť nás k zakládání sborů motivuje láskyplný vztah k lidem.

7 TROUD

Troud je hořlavá hmota, která se používá k rozničení ohně. A toto se určitě dělo v Efezu. Lidé si z Pavlovy dílny odnášeli šátky a zástěry, pokládali je na nemocné a posedlé a ti byli uzdraveni. Pavel dělal všechny věci, jak se patří – vyučoval, pracoval a evangelizoval. Ale pokud má sbor dramaticky narůst, jsou zapotřebí Boží věci.

Můj otec kdysi kázal s pastorem Mungem v severozápadní Číně. Když v roce 1983 poněkud polevil pronásledování, převzal sbor se třiceti starými lidmi. Když v roce 2004 ve věku 96 let umíral, měl sbor 15 000 členů. Než zemřel, zeptal jsem se ho: „Jak je to možné?“ On mi odpověděl: „No, Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i navěky... a taky jsme se hodně modlili.“ Potom mi popisoval, jaké zázraky Bůh v tom městě dělal.

Kéž bychom i my mohli takto vyprávět o našem zakládání sborů a revitalizaci těch stávajících; ne o tom, co jsme dokázali my, ale co udělal Bůh (Sk 14,27).

Poslední jiskra k rozhoření troudu v Efezu byla situace, kdy sedmi okultistům, synům Skévy, doslova explodovalo jméno Ježíš v ruce jako špatně použitá zbraň (Sk 19,13-20).

Podívejte se na tu neobvyklou věc. Byl to nejvýraznější zázrak během Pavlovy téměř tříleté služby v Efezu, s nímž však on sám neměl nic do činění. Ale dopad byl fantastický - jak na veřejnost, na kterou „padla bázeň“, tak i na věřící, kteří pálili své okultní vybavení, které si ponechali i po svém obrácení.

Když moc Ducha svatého zasáhne církvev, ukáže se, že si ještě mnoho věřících ponechalo „temné nástroje“ nepřítele. Kdyby lidé v církvích přinesli svá hříšná videa, DVD disky, časopisy, záznamy internetu, láhve a nelegální léky, mohli bychom si také zapálit hezkou hranici. Takto si je nechávají, neboť v církvi není přítomná přesvědčivá moc Ducha svatého.

Tam, kde je troud, nastává i významný růst v oblasti zakládání sborů. Jde o událost nebo sled událostí, které může dát dohromady jenom Duch svatý. Je to příležitost či příležitosti, které katalyzují církvev k nové úrovni růstu a vlivu.

8 OSTEN

Bez ostnů bychom se nejradiji obešli. Jsou však součástí každého

Načasování
Vzor
Vyučování
Tým
Dřina
Slzy
Troud
Osten
Transparentnost
Nebezpečí

zakládání sborů. Když Pavel na konci své třetí misijní cesty psal z Efezu do Korintu, zmínil se o ostnu ve svém vlastním těle. I když se za něj modlil, nebyl mu odňat. Pavel nikdy neřekl, o jaký konkrétní osten šlo, a to je dobře. Každý máme svůj vlastní osten. Neznám žádnou úspěšnou službu nebo proces zakládání sborů, kde by vedoucí neprocházeli nějakým utrpením.

Každému, kdo jde založit sbor, bych nejraději řekl, že bude mít na různých ustlano. Ovšem těžké časy nastanou vždy a obtíže přijdou i přesto, že se modlíme a věnujeme věcem maximální úsilí. Nesmíme dovolit, aby onen osten zmařil naši práci. Můžeme vydat stejné svědectví, jako apoštol Pavel: „Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projevívá síla.“ (2K 12,9)

9 TRANSPARENTNOST

Když se Pavel loučil s efezskými staršími, řekl jim: „Vy víte, jak jsem si u vás počínal celou dobu od prvního dne, kdy jsem přišel do Asie.“ (Sk 20,18)

Jaký výrok! Žádná prázdná místa v životě, žádné období, kdy by jej přemohl hřích, lenost nebo požitkářství. Celou dobu aktivně sloužil. Nikdy nebyl pastorem či zakladatelem sboru pouze do dobrého počasí.

V listu z Efezu napsal Korintánům, že nikdy nenosil masku (2 K 3,13-18). Neexistoval rozdíl mezi Pavlem služebníkem a Pavlem člověkem, nebo - jak bychom také mohli říct - mezi jeho chováním za kazatelnou a v soukromí.

Zakládání sborů bude jen natolik úspěšné, nakolik jsou jejich zakladatelé věrohodní. Naším úkolem je žít tak, abychom kdykoliv mohli druhým říct: „Následujte mě, jako já následuji Krista.“ (viz 2Te 3,7-9).

10 NEBEZPEČÍ

Ti, kdo zakládají sbory, jsou si vědomi i hrozících nebezpečí. Stejně jako Pavel. Ten upozorňoval efezské starší na dvě hrozby, které mohly oslabit blaho církve: 1) vlci přicházející zvenčí a 2) ti, kteří povstávají zevnitř a kteří „povedou scestné řeči, aby strhli učedníky na svou stranu“ (Sk 20,28–30). Vlci přinášejí pohromu. Trhají lidi na kusy. Pravou podstatou vlků a falešných učitelů je přinášet rozdělení. Mají totiž neukojitelnou touhu prosadit sami sebe. Daleko více jim záleží na tom, aby si vybudovali svou vlastní církev, své vlastní doupe, než aby budovali Kristovu církev.

Úkol dbát na blaho církve, kterou Kristus vykoupil svou drahou cennou krví, tedy padá na bedra zbožných vedoucích.

Dříve, než Pavel vyzve starší, aby dbali o stádo, vybízí je, aby dávali pozor sami na sebe (Sk 20,28). Pozor si musíme dát na sebe i na svou službu. Je třeba nejdřív dbát o sebe, pak o druhé. Jste dohlížitel, ne velký šéf. Jsme ochránci a obránci Kristova lidu, kteří mají na paměti, jak cenné je vlastnictví, které střeží.

ZÁVĚR

Tam, kde dochází k dynamickému zakládání sborů a růstu církve, funguje následujících deset principů: načasování, vzor, vyučování, tým, dřina, slzy, troud, ostn, transparentnost, nebezpečí.

GEORGE O. WOOD, D.Th.P.
je generální superintendent
Assemblies of God, Springfield
(Missouri, USA)

KRÁČET PO CESTĚ KE ŽNI

Jak jeden pastor přivedl svůj sbor krok za krokem ke žni.

J. Don George

Když jsem v roce 1972 přijel do Irvingu v Texasu, měl jsem za sebou sedmnáct let služby v církvi – šest let jsem sloužil jako evangelista a jedenáct let jako pastor. Na svých evangelizačních cestách jsme si s mou manželkou Gwen všimli, jak se celé řadě sborů daří zasáhnout své okolí. Když jsem přijal nabídku stát se pastorem v Irvingu, ptal jsem se Boha: Jak mohu toto město zasáhnout? Je zde více než osmdesát sborů a v celé aglomeraci Dallas - Fort Worth je jich více než tisíc. Jak chceš, abych postupoval?

Zdálo se, že zavedené sbory s jejich velkými pěveckými sbory, nádhernými budovami a propracovanými programy měly náskok. Co jsem měl dělat já?

Bůh ke mně jasně promluvil. Ukázal mi, že stávající sbory jsou součástí jeho plánu, přesto však způsob, jak zasahují společnost, má svá bílá místa. Povzbudil mne, abych se soustředil na ty, které doposud nikdo neoslovil. Bůh přede mne postavil výzvu a já jsem ji ve víře přijal.

Dal jsem si závazek, že osobně navštívím pět set domácností týdně. Každé pondělní ráno jsem si připravil pět stovek letáků a rozdělil je po sto kusech. Den co den, od pondělí do pátku, jsem věrně navštěvoval předsevzatých sto domácností.

Během těchto návštěv jsem se snažil s lidmi hovořit tak, aby vycítili, že mi na nich záleží. Pak jsem je zdvořile, ale otevřeně pozval do našeho sboru. Řekl jsem jim, že je to místo, kde mohou skrze Ježíše Krista nalézt naději.

Kráčel v každodenním životě

Mé pravidelné pochůzky po irvingských čtvrtích mi pomohly navázat kontakt s místními obyvateli, kteří žili svými každodenními starostmi. Zabraly mi většinou velkou část dne; záleželo na tom, kolik lidí se dalo se mnou do řeči. Návštěva sta domácností mi někdy zabrala celý den.

Někteří lidé se vám budou snažit říct, že osobní evan-

gelizace je velká věda. Není to pravda. Nepotřebujete k tomu doktorát z psychologie, vzdělání v sociologii nebo mezilidské komunikaci. Největší díl osobní evangelizace spočívá v tom, že mluvíte s lidmi. A když jich oslovíte hodně, někoho určitě získáte. Obvykle jsem lidem říkal: „Jsem tady ve městě novým pastorem. V tomto městě je sbor, o kterém možná ještě nevíte. Rád bych vám o něm řekl. Jsme zde, abychom vám pomohli. Tady je pozvánka. Moc rádi vás uvidíme na nedělních bohoslužbách.“

Občas se někdo se mnou dal do řeči. Když nebyl nikdo doma, nechal jsem pozvánku ve schránce. Někdy lidé reagovali zdvořile: „Děkuji,“ jindy méně zdvořile: „Nemám zájem.“ Když však oslovíte dostatečné množství lidí, najdete svou sklizeň.

Dny, kdy jsem takto obcházel město, se proměnily v týdny a měsíce. Z měsíců se staly roky – konkrétně tři. Náš sbor však viděl ovoce tohoto úsilí. Lidé začali navštěvovat naše nedělní shromáždění. Během týdne jsem navštěvoval dalších pět set domovů a v sobotu jsem kontaktoval ty, kteří navštívili sbor předchozí neděli.

Cílem mých procházek po Irvingu nebylo na lidi ve sboru nebo ve městě udělat dojem. Chtěl jsem rozšířit na maximum službu našeho sboru, avšak nezamýšlel jsem těmi pěti sty návštěvami týdně nechat sbor uměle vyrůst. Navštěvovat domovy – to byl můj osobní způsob evangelizace. Tak jsem chtěl získat město pro Boha. Nemohl jsem to přenechat někomu jinému – tento úkol svěřil Bůh mně samotnému.

Se stejným záměrem jsem začal navštěvovat pečovatelský dům. Ve městě jsem našel dva takové, kde mi povolili návštěvy vždy ve středu ráno. Každý týden jsem tam přišel, zazpíval gospelové písně, pronesl duchovní zamyšlení a sdílel s lidmi Kristovu lásku. Tyto návštěvy zřídka kdy přivedly někoho k nám do sboru. Tito staří lidé finančně nepřispěli do žádné z našich sbírek. Těmito návštěvami jsem však naplňoval zákon setby a žně: pokud zaseješ zrna, sklídíš úrodu; zaseješ-li semínko, úroda poroste. Bůh nás často vede k tomu, abychom zaseli

v jedné oblasti, a sklízet nám dává jinde. Základ však zůstává v tom, že naplňujeme velké poslání skrze aktivní působení ve společnosti.

Kráčel jako příklad

Pastor nemůže vést druhé cestou, kterou sám neprošel. Můžeme zkusit lidi řídit, ale v tom nespočívá pastýřské pomazání. Pastoři jsou povoláni vést Boží stádo. Musíme lidi vést tam, kam nás mají následovat. Pastor, který není ochoten vydat se evangelizaci, nebude schopen dovést k ní ani ostatní. Pokud chceme, aby se lidé zapojili do osobní evangelizace, i my, vedoucí, se do ní musíme zapojit. Pokud chceme, aby se lidé oddali jakékoliv věci – ať už evangelizaci, službě ve společnosti nebo ve sboru – musíme se jí oddat my jako první. Musíme ostatním poskytnout příklad, který budou moci následovat.

A tento příklad nesmí vyprchat, jakmile začne sbor růst. Někdy se pastoři zapomenou v posledních řadách bitevní linie o rozvoj sborové práce. Vybudují tisícový sbor, investují život do desítek služebníků a pak ztratí touhu zapojovat se do základních činností. Někteří pastoři vidí sami sebe jako výkonné vedoucí pracovníky a přesouvají svou činnost do sféry administrativního způsobu práce.

Ačkoliv mi v průběhu let přibývalo povinností, byl jsem odhodlán neztratit svůj kontakt s každodenní službou našeho sboru směřující k místní komunitě. Když jsem odjel na konferenci, která trvala od úterý do pátku, letěl jsem v pátek v noci domů, abych se mohl zúčastnit snídaně se služebníky v sobotu ráno. Chtěl jsem být také přítomen na našich pravidelných sobotních evangelizačních výjezdech, neboť představují spojnicí mezi naším sborem a okolní společností. Věřím, že je důležité stále se zapojovat v základních činnostech sboru.

Člověk nemůže vést ostatní, pokud si nezíská jejich srdce. Lidé nebudou pastora následovat jen proto, že má vynikající životopis. Musíte nejprve získat srdce lidí; až potom půjdou za vámi a budou s vámi získávat město pro Krista. A získat jejich náklonnost a oddanost, to chce čas a úsilí. Oddanost je nepřenositelná. V jednom městě mohou pastora milovat a respektovat. Co na tom však záleží ve městě, kam se přestěhuje, a ve sboru, kde začne nově pracovat? Celý proces musí začít od začátku.

Lidé sledují svého pastýře. Dívají se na to, co dělá. Když řekne: „Pustíme se do tohoto“, lidé sledují, do jaké míry se pro danou věc nasadil on sám. A pokud se nasadil a žádá o totéž, vznikne duchovní pouto. U lidí se zrodí ochota následovat pastýře. Skupina lidí se dá dohromady a evangelium prodchne celou komunitu.

Kráčel v Duchu

Pokud má být život pastora a jeho služba inspirací pro jeho společenství a komunitu, musí neustále chodit v blízkosti Ducha svatého. Duch prochází s námi každodenní rutinou pozemského života a znenadání nám ukáže příležitosti, které otevírají prostor k tomu, aby se Bůh

mohl zázračným způsobem projevit.

Vzpomeňte si, jak Petr a Jan chodili do chrámu v Jeruzalémě. Byli to muži Ducha, pečlivě vyučení samotným Kristem a neustále formovaní spoléháním se na Boha. Byl to proces. Ježíš věděl, jak bude vypadat Petrova budoucí služba. Proto mu pomáhal měnit jeho impulzivní povahu, tendenci kritizovat druhé, neochotu činit pokání a sklon k výbušnosti. A ačkoliv se o Janovi píše jinak než o Petrovi, nikdy nechyběl při tom, když se učedníci hádali, kdo je mezi nimi největší a vždy usiloval o to, aby si jej Ježíš nejvíce oblíbil. I Jan potřeboval dospět.

Poté, co Duch svatý Petra a Jana dramaticky proměnil v horní místnosti a oděl je mocí z výsosti, stal se Petr mluvčím církve v ulicích Jeruzaléma. Jan posloužil rané církvi svými epištolami a knihou Zjevení.

Petr a Jan chodili do chrámu během tohoto proměňujícího procesu mnohokrát. Každý den prošli okolo onoho chromého muže, když se šli modlit. Dokud neobdrželi výbavu – moc Ducha svatého – během vylití v horní místnosti domu, nikdy se nezastavili, aby jej uzdravili. Ale onoho dne byli proměněni. A později, když navštívili chrám, vzali chromého za ruku, posloužili mu uzdravením, pozvedli ho a osvobodili (Sk 3, 1-10).

Moc Letnic dává křesťanům schopnost evangelizovat, ve věřících probouzí nadšení a církvi dává povel k tomu, aby vyšla. Bylo by bláhové domnívat se, že věřící může účinně evangelizovat, aniž by v každé oblasti jeho života přebývala moc Ducha svatého.

Chození v Duchu – to je rozdíl mezi dnem stráveným v kanceláři nad sepisováním kázání a mocným osobním setkáním s Bohem, které vdechne život vašemu kázání.

Chození v Duchu – to je rozdíl mezi namáhavým listováním v seznamu pastoračních návštěv a osobním setkáním s Bohem, které vám dodá energii získávat lidi v jejich domovech, nemocnicích a v supermarketech.

Pastor, který chodí v Duchu, nemusí ani spěchat, ani dělat psí kusy. Nepotřebuje velkolepé programy ani šestimístný rozpočet. Potřebuje jen naslouchat klidnému, tichému Božímu hlasu a nechat se jím vést.

Kráčel s těmi, kdo tě budují

Pastor, který kráčí po cestě k velké žni, zároveň kráčí s lidmi, kteří jsou na cestě déle než on sám. S lidmi, jejichž zbožné moudrosti si váží. Mnoho takových lidí obohatilo můj život i mou službu.

Pořádný díl jsem se naučil od svého otce. Když mi radil, měl jsem pocit, že jsem na biblické škole. Sloužil jsem ve sboru svého otce, protože byl úžasným pastýřem. Šest let jsem také sloužil jako evangelista a hodně jsem se naučil od pastorů, v jejichž sborech jsem kázal. Vždy jsem se chtěl učit od nejúspěšnějších pastorů.

Odporoval jsem, co dělat a co ne. Mnohé sbory neros-

tou, neboť jejich pastoři dělají věci špatně. Špatně například vedou lidi. Někteří pastoři mají svárlivého ducha a vyhledávají spory, místo aby prokazovali lásku, odpuštění a přijetí. Příliš často si myslí, že buď bude po jejich, nebo vůbec. Pokud se ti to nelíbí, můžeš jít.

Kéž by pastoři spoléhali na moc evangelia a přestali spoléhat na lidské úsilí.

Evangelium přináší výsledky. Zákon setby a žně zní: Když zaseješ zrna, sklidiš úrodu.

Jako začínající pastor jsem udělal věci, které jsem dělat neměl. Po dobu jednoho roku jsem povzbuzoval lidi k odevzdávání desátků nevhodným způsobem. A těm, kteří je neodevzdávali, jsem dělal problémy. Výsledkem bylo, že někteří lidé ze sboru odešli. Rychle jsem si uvědomil, že tuto chybu už nebudu opakovat. Naučil jsem se po vzoru Tommyho Barnetta říkat: „Dejte větší prostor lásce“. Lidi musíte získat láskou a přijetím.

Během deseti let, co jsem sloužil jako pastor v Plainview v Texasu, nepřesáhla průměrná návštěvnost našich bohoslužeb 150 lidí. Víím, co pastoři zažívají, když slouží na malém městě.

Vím, jak je těžké někoho do sboru přivést a jak je těžké překonat předsudky společnosti ohledně církve. Je mnoho důvodů, proč sbory nerostou. Mnozí pastoři dřou na tvrdé půdě. Přesto jsem se těmito zkušenostmi mnohému naučil.

I když jsem si velmi vážil všeho, co jsem se naučil od lidí, kteří mne budovali, nikdy jsem jejich službu nenapodoboval. Je chybou napodobovat jiné pastory nebo kopírovat něčí metody. Je to chyba proto, že Bůh dává různým lidem rozličná nadání. Ve skutečnosti nás Bůh stvořil svým nadpřirozeným umem každého jedinečně. Má jedinečný plán pro každého kazatele, pastora, člověka. Snaha napodobovat druhé přináší zklamání. Když jen vezmete v úvahu, že každý sbor, město a kultura jsou odlišné, uvědomíte si, že naplnění Velkého pověření právě na té vaší půdě se musí uskutečňovat také jedinečným způsobem.

Pastor potřebuje vidět, jak pracují úspěšní kolegové, a rozeznat principy, na nichž stojí jejich práce; ty jsou totiž užitečnější než přesně okopírované metody. Úspěšný pastor pracuje s principy. Jedním z pastoračních principů například je, že musíme sami dojít tam, kam chceme dovést ostatní. Dalším principem je, že naplnění Duchem svatým přináší do služby zmocnění. Zmocnění pak věřícím umožňuje efektivně evangelizovat. Pastoři musí umět aplikovat principy, ale metody musí hledat usilovně na modlitbách.

Kráčej s učedníky

Jeden stěžejní princip, který formoval mou službu, je: Pastor musí budovat učedníky, a to tak, že s nimi bude trávit čas. Ježíš to dělal se svými učedníky stejně tak. Skrze tento princip jen vracím to, co jsem sám obdržel. Bůh mi totiž postavil do života lidi, kteří se mnou sdíleli svou moudrost a zkušenost a požehnali mne na mé cestě ke službě. Já dlužím ostatním totéž – nabídnout jim stejné povzbuzení a pomoc při hledání Božího vedení.

Velká část mé duchovní zodpovědnosti spočívá v tom povzbudit mladé lidi, aby vyšli ze sborových zdí a realizovali velké skutky pro Boží království. Jedním z mých cílů je pracovat takto se skupinou nejméně deseti lidí, z nichž každý vybuduje větší sbor a udělá pro Boha větší věci než my dnes a tady. Bůh již mou vizi o oněch deseti lidech překonal. Už aspoň dvanáct mladých mužů rozvíjí svoji službu tak, že překonají – alespoň jak doufám – dimenze mojí vlastní služby.

Nemohu říct, kdy přesně se učednictví stalo stěžejním prvkem mé služby. Sloužil jsem už asi deset let ve sboru Calvary Church, když mi došlo, že se musím věnovat učednictví. Od té doby, co jsem tento princip zapracoval do své služby, pronikl do všeho, co dělám. Investoval jsem sám sebe do toho, abych vybudoval mladé lidi, vyslal je a motivoval k tomu, aby měli vizi i nadšení. Pilně jsem jim pomáhal porozumět tomu, jakým způsobem sloužíme u nás ve sboru Calvary Church. Zároveň jsem se však snažil o to, aby objevili plán, který má Bůh pro každého z nich na těch jejich misijních polích.

kráčej

Kráčct bez únavy

Svůj příběh sdílím s pastory, kteří hledají způsob, jak mohou se svými sbory v maximální možné míře zasáhnout společnost – a to bez ohledu na velikost jejich sborů. Mnoho pastorů Assemblies of God slouží na malých sborech. Kladou si otázky: Jak to můžeme dokázat? Jak může náš sbor s omezenými prostředky mít zásadní vliv na okolní společnost? Nikdy nezapomenu na okamžik, kdy jsem kladl stejnou otázku Bohu já – tehdy, když jsme se přistěhovali do Irvingu.

Zákon setí a sklizně říká, že pokud zasejete to, co máte, sklidíte podle Boží štědrosti. Náš sbor v dnešní době spolupracuje s organizacemi jako je Convoy of Hope (Konvoj naděje). Naše autobusy svázejí děti a teenagery z celého Irvingu. Naše mobilní evangelizační týmy přinášejí evangelium do okolních čtvrtí. Jsme šťastní za projekty, které nám umožňují rozdávat jízdni kola, panenky, basketbalové míče, a zároveň tisíce dětí a mladých lidí zasahovat evangeliem.

V roce 1972 jsme nic z toho nedělali. Bůh to však už měl v plánu. On má velké plány s každým sborem, který buduje. Pastor si může říci: „Tuhle službu nemůžeme dělat, neboť nemáme dost peněz.“ Dobře, tak dělejte jinou. Najděte způsob, jakým chce Bůh zasáhnout vaše okolí. I když jsou finanční prostředky omezené, vždy existuje způsob, jak lidem projevit lásku. Každý velký sbor začínal jako malý.

Bůh žehná sboru Calvary Church. Jeho požehnání však přišlo v okamžiku, když jsme objevili způsob, jak zasáhnout naše město skrze osobní evangelizaci. Kráčíme po cestě ke žni krok za krokem. Dál jdeme pevně za svým cílem a jsme stále odhodláni naslouchat hlasu Ducha svatého. **Jste připraveni vydat se na svou cestu?**

Dál jdeme pevně za svým cílem a jsme stále odhodláni naslouchat hlasu

Ducha svatého.

Author

J. DON GEORGE, D.D.

je pastorem sboru Calvary Church v Irvingu, stát Texas, USA. Je také výkonným presbyterem generální rady Assemblies of God.

NAPLNĚNÍ **VELKÉHO**
POSLÁNÍ SKRZE

UČEDNICTVÍ

Andrew D. Templeton

Podle nedávné studie National Coalition of Men's Ministry (Národní koalice duchovní služby mužů) je v Americe přes 98 milionů mužů. A jen 35 milionů z nich zná Krista. Z těchto 35 milionů mužů je jen 8 milionů zapojeno v nějaké formě křesťanského učednictví. To znamená, že přibližně jeden z dvanácti mužů v Americe je nějak zainteresován na učednictví. Tuto realitu můžeme přirovnat k situaci, jako kdyby pouze jeden hráč fotbalového týmu znal pravidla fotbalu.

Ježíš řekl v Mt 28,19 „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.“ Ale někde mezi prvním stoletím a současností církev tuto vizi a touhu po získávání učedníků ztratila. Podle studií vedených Georgem Barnou méně než 18 procent dotazovaných křesťanů uvedlo, že snaha duchovně růst je nejdůležitější prioritou jejich současného života. Polovina věřících přiznala, že sice trvale pracují na svém duchovním růstu, ale nejsou v tom tak aktivní, jak by chtěli být.

Hlavní problém je nedostatek zájmu o učednictví. Aby církev fungovala jako biblické společenství věřících, skrze něž může Duch svatý zasáhnout svět, musí rozumět, jak je skutečné učednictví důležité a jakými prostředky je může uskutečňovat. Patrik Morley, zakladatel a vedoucí organizace Man in the Mirror (Muž v zrcadle), tvrdí: „Jak můžeme změnit národ, pokud nejdříve nezměníme církev? Jak však můžeme změnit církev, pokud nejdříve nezměníme rodiny? Ba co víc, jak můžeme změnit rodiny, pokud nejdříve nezměníme manželství? A konečně, jak můžeme změnit manželství, pokud nejdříve nezměníme muže?“ Muži jsou vláknem ve struktuře života. Je dokázáno, že když uvěří muž, v 93 procentech získá svoji rodinu pro Pána.

Co je to právě učednictví? Odpověď je jednoduchá. Je to uplatňování příkladu, který Kristus dává církvi. V evangeliích čteme, jakým způsobem se Kristus věnoval svým učedníkům. Investoval téměř tři roky života do dvanácti mužů, kteří byli stejně obyčejní jako ty a já. Nejdříve je povolal, pak je vyzbrojil a nakonec je vyslal dál. Jeho služba by se dala shrnout slovy: vychoval zbožné muže, kteří změnili svět. Stejnými slovy by se měla dát shrnout i naše služba.

POVOLÁNÍ NÁSLEDOVAT KRISTA

„Pojďte za mnou,“ řekl Ježíš „a učiním z vás rybáře lidí.“ (Mt 4,19) Prvotním povoláním učedníků bylo vydat se za Ježíšem a poznávat ho. Učednictví není proces, který se dá završit ze dne na den. Právě učednictví vyžaduje čas a vzájemnou spolupráci.

Myšlenka, že muži jsou povoláni k následování Krista, je pro porozumění konceptu učednictví klíčová. Ježíš řekl: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne“ (Mt 16,24). Není možné uskutečňovat učednictví bez povolání k následování Krista. Opakovaně v Písmu čteme příběhy o mužích, kteří byli povoláváni Bohem k následování. Takové povolání prožil Abraham, Mojžíš, Izajáš, Jeremjáš i Pavel. Ježíš povolal svých Dvanáct, aby ho následovali. Strávil pak s nimi následující tři roky ve velmi blízkém osobním vztahu, do něž bylo investováno mnoho času a energie. Pavel z Tarsu chtěl zničit církev, ale Bůh ho našel a povolal. Toto povolání se pak stalo základem jedné z největších evangelizačních služeb v historii církve. Právě učednictví tedy začíná povoláním k následování Krista.

VYZBROJENÍ BÝT JAKO KRISTUS

Tři roky Ježíš vyučoval své učedníky. Ukázal jim, jak mají žít. Stal se jim vzorem pro život. Učedníci byli s Ježíšem za každých okolností. Viděli, jak učil i reagoval. Zakusili jeho přístup a styl. Viděli, jak zvládal konflikty a jak mu záleželo na druhých. Učednictví není série kázání ani pětáctyřicetiminutová lekce ranní nedělní školy. Učednictví je praktické poskytování příkladu, jak žít.

Možnost klást otázky tomu, kdo vás formuje, je jedna z největších výhod Kristova učednictví. Okamžiky formování jsou v procesu učednictví těmi stěžejními. Tři roky jsem byl součástí takové učednické skupiny, kterou vedl náš pastor. Scházelo se nás osm a naslouchali jsme tomu, co měl pastor na srdci. Měli jsme spoustu otázek z různých oblastí. On nám předával své vlastní poznání Písma, životní zkušenost, moudrost, porozumění a tradici. Během těch chvil jsem se naučil vnímat Boží srdce a chápat pastorační službu víc než během mých studií na biblické škole.

Pomoci druhým být jako Ježíš je cílem tohoto procesu, kdy se snažíte vzájemně si ukazovat Kristův příklad. To je vlastně povolání nás, služebníků – pomoci druhým být jako Kristus. Sice jedině Ježíš může změnit lidské srdce, my však musíme být připraveni sdílet jeho vykupitelské plány s tímto světem. Poskytování Kristova příkladu je základní prvek učednického procesu.

VYSLÁNÍ USKUTEČŇOVAT KRISTOVO DÍLO

Církev byla vybudována díky službě dvanácti učedníků. Ty Kristus povolal k následovnictví, vyzbrojil a vyučil k tomu, aby mu byli podobní. Nakonec je vyslal, aby ve světě uskutečňovali jeho dílo. Učednictví je nekonečný proces a jeho efekt by se měl stále násobit.

V J 14,12 je řečeno: „Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ Když jsem tuto pasáž četl poprvé, napadlo mne: Co můžu já dělat většího než Kristus? Jeho vyučování bylo úžasné. Činil velké zázraky. Jak bych toto mohl překonat?

Postatou tohoto verše je číselný faktor. Tady na zemi byl Ježíš omezen prostorem, kde rozvíjel svou službu. Pak byl vzat do nebe a seslal Ducha svatého. Ten zmocňuje lidi, aby uskutečňovali Kristovo dílo. V tomto verši jde tedy spíše o kvantitu než kvalitu. Dopad společné služby dvanácti učedníků byl mnohem větší, než kdyby ve službě pokračoval Kristus sám.

POVOLÁNÍ ČINIT UČEDNÍKY

Učedníky můžeme budovat více způsoby. Existuje mnoho modelů učednictví. Učednictví se uskutečňuje skrze kázání a vyučování, osobní studium, semináře, konference, školení vedoucích, neformální rozhovory, poradenství a skrze malé skupinky.

Služba Johna Wesleye byla zakotvena v životě malých skupin.

On sám mluví o osmi konceptech důležitých pro proces učednictví:

1. Lidská přirozenost se může díky Boží milosti zdokonalovat.
2. Člověk se učí tím, že naplňuje Boží vůli.
3. Lidská přirozenost se zdokonaluje účastí na skupinách, ne tím, když člověk jedná jako izolovaný jednotlivec.
4. Ducha a praxi prvotního křesťanství je možné obnovit a církev k tomu musí směřovat.
5. Lidský pokrok je možný tehdy, když se realizuje skrze prostředky Boží milosti.
6. Evangelium se musí kázat chudým.
7. Zlu ve společnosti se nemá pouze odolávat; musí se překonávat dobrem.
8. Základní funkcí duchovního vedení je vyzbrojit druhé k tomu, aby sami vedli a sloužili; pouhé uskutečňování vedoucí role totiž není cíl.

Těchto osm konceptů zahrnuje klíčové prvky důležité pro uskutečňování procesu učednictví. Každý moudrý vedoucí navíc chápe, že k efektivnímu učednictví dochází v rámci malých skupin. Tam může pastor vstupovat do interakce, vyučovat a ilustrovat Kristův vzor způsobem, jakým to není možné realizovat v rámci větších skupin. Časem lidé, kteří v Kristu duchovně dozrají, mohou začít sloužit, stát vám po boku a pomáhat vám naplnit poslání církve – budovat další učedníky.

KDYŽ UVĚŘÍ MUŽ, V 93 % ZÍSKÁ SVOU RODINU PRO KRISTA.

Hlavní prioritou v Ježíšově službě bylo povolat a vyzbrojit lidi k tomu, aby byli jeho učedníky. Učednictví bylo základem jeho služby. Ještě před tím, než přišel Duch svatý a zmocnil dvanáct učedníků, museli zrát ve víře.

Učednictví je základní prvek, který chybí ve většině dnešních církví. Skrze učednictví se mění nejen jednotlivé životy, ale také společnost, církve a celé národy. Způsob, jakým Ježíš uskutečňoval učednický proces, je jasný a jednoduchý: povolat, vyzbrojit a vyslat. Tento postup a tato filosofie proměňuje muže, jejich rodiny a jejich sbory. Poslání pastorů je jasné: vychovávat zbožné muže. Muži jsou základním pilířem rodiny a národa. Chceme-li změnit společnost, investujme do mužů. To je to správné místo. Tradice učednictví vede k samotnému Ježíši a my v ní musíme pokračovat až do jeho návratu.

Andrew D. Templeton

je vedoucí zodpovědný za rozvoj služby v organizaci HonorBound: Men of Promise ve Springfieldu, stát Missouri, USA.

Principy DUCHOVNÍHO VEDENÍ ODVOZENÉ Z PAVLOVÝCH POZDRAVŮ

Sam seděl a zíral do svého hrnku s kávou. Výraz jeho tváře mi jasně naznačoval, že duchovní služba se mu stala bolestnou zkušeností. Nadějná služba mládeži totiž nakonec pěkně zhořkla. Zpočátku jeho nadšení neuhasil ani šedesátihodinový či sedmdesátihodinový pracovní týden. Nemohl věřit, že stojí ve službě a ještě je za to placen. Původně měl mít na starosti pouze mládež, pastor sboru však na něj postupně přesouval více a více zodpovědností. Každého nového úkolu se zhostil s velkou chutí a pílí. Nejraději měl okamžiky, kdy mohl kázat na nedělních večerních bohoslužbách. Bylo to tehdy, když pastor sboru zrovna musel sloužit jinde. Zdálo se, že lidem se jeho kázání líbí a že jej v této službě podporují.

Asi po roce začal Sam pociťovat při rozhovorech se svým pastorem chlad a odstup. Pastor kritizoval Sama za sebemenší detaily související s jeho službou. Sam tedy znásobil své úsilí, aby se svému pastorovi zavděčil, nicméně bez úspěchu.

snaha

**PAVEL SE NEUSTÁLE SNAŽÍ STÁT ZA SVÝMI
PODŘÍZENÝMI SPOLUPRACOVNÍKY
A OCEŇOVAT VEŠKERÝ JEJICH PŘÍNOS.**

Po necelých dvou letech pastor Samovi oznámil, že vzhledem k restrukturalizaci pracovního týmu a omezenému rozpočtu jej propouští. Způsob, jakým mu to oznamoval, však budil podezření, že za propuštěním stojí něco jiného. Sam opustil kancelář pastora s očima plnými slz.

Nedokážu ani spočítat, kolikrát za posledních dvacet let své učitelské praxe jsem slyšel podobný příběh.¹ Samova perspektiva je samozřejmě jednostranná. Poukazuje však na závažný problém týkající se vztahů mezi pastorem a jeho pracovním týmem a na jejich neuvěřitelně komplikovanou dynamiku.

Před několika lety jsem začal studovat principy duchovního vedení v Novém zákoně. Zaujal mne příklad apoštola Pavla a jeho dopisy. Zvláště jsem se zaměřil na způsob, jakým Pavel jednal se svými spolupracovníky. Východkem mých studií se staly nejméně pravděpodobné pasáže Písma – závěrečné pozdravy v listu Římanům.

Je zvláštní, že Pavel píše sboru, který nezaložil ani sám

nikdy nenavštívil. V Ř 16,1-16 ale pozdravuje nebo jmenovitě zmiňuje 27 osob. Možná je potkal během misijních cest a oni se pak přestěhovali do Říma. Někteří z nich mohli být nově obrácení křesťané, ze kterých on osobně vychovával učedníky a vyučoval je. Jako apoštol byl Pavel duchovním vedoucím sborů, které založil, i lidí, které vychovával a vyučil. Při hlubším studiu lze z tohoto úseku Písma vysledovat, jak se Pavel choval ke svým „podřízeným“ – tedy těm, kdo služebně nestáli na jeho úrovni - a jak s nimi jednal.

PAVLOVY PROJEVY CHVÁLY A UZNÁNÍ

Pavel často projevoval uznání a nebyl skoupý na slovo chvály. Podívejme se na některá místa. Foibé byla pomocnicí či „služebnicí“² nejen Pavlovi, ale zároveň i mnohým v církvi (Ř 16,2). Priska a Akvila „nasadili“ pro Pavla „vlastní krk“ (Ř 16, 3-4; B21). Tryfaina a Tryfósa jsou zmiňovány „jako ty, které pracují v díle Páně“ (Ř 16,12). Marie, stejně jako Persida, jsou vyzdviženy jako „horlivé pracovnice na Božím díle“ (Ř 16, 6). Jak je vidět, Pavel se neustále snaží stát za svými podřízenými spolupracovníky a oceňovat veškerý jejich přínos.³

UPŘÍMNÁ VEŘEJNÁ POCHVALA A OSOBNÍ UZNÁNÍ PODNĚCUJE DOBRŮ VŮLI, POVZNAŠÍ A MOTIVUJE PODŘÍZENÉ SPOLUPRACOVNÍKY.

PAVLŮV DŮRAZ NA ROVNOCENNOST

Pavel často vidí své podřízené spolupracovníky jako sobě rovné. Dokládá to používáním řecké předložky sun (spolu s). Byli to jeho „spolupracovníci“ v Kristu (Ř 16,3-9 srovnej s v. 21). Andronikus a Junius byli Pavlovi „spoluvězni“ pro evangelium (Ř 16,7). Tady vidíme Pavlův přístup, který se prolíná všemi jeho texty. Titus byl Pavlův „společník“ (koinonos, což znamená ten, který sdílí, podílí se na) v díle evangelia (2K 8,23). Epafroditos nebyl pouze Pavlovým „bratrem“, ale i „spolupracovníkem a spolubojovníkem“ (F 2,25). Přestože Timoteus byl Pavlovým „vlastním synem ve víře“ (1Tm 1,2) a „milovaným synem“ (2Tm 1,2), Pavel jej považoval za „spolupracovníka v práci pro evangelium“ (1 Te 3,2).

Pečlivé zkoumání Pavlových epištol přináší pozoruhodný objev. Pavel se na své podřízené nedíval jako na podřízené. Byli to jeho spolupracovníci nebo spoluslužebníci v Pánu. Těm, kterým Pavel sloužil⁴ jako apoštol, své apoštolské povolání, pozici nebo autoritu nezdůrazňoval. Byl si své apoštolské autority vědom, ale nehovořil o ní. Výjimku tvořily případy, kdy musel zasahovat proti sborům nebo skupinám, které se stavěly proti dílu Páně nebo je ohrožovaly⁵. Pavel se dokonce zdráhal užít své apoštolské autority v případě, kdy bylo třeba někoho káznit. Když napomínal neposlušné korintské křesťany⁶, připomínal jim: „Píšu vám to proto, abych, až přijdu, nemusel

být přísný na základě pravomoci, kterou mi přece Pán dal k budování, nikoli k boření.“ (2 K 13,10)

PAVEL ZNAL SVÉ PODŘÍZENÉ

Pozdravy ze šestnácté kapitoly listu Římanům jasně ukazují, že Pavel znal zmiňované lidi osobně. V této souvislosti lze připomenout jedno staré rčení: „Nic člověku nezní tak sladce, jako jeho vlastní jméno.“ Pavel je nejen nazýval jménem, ale mnozí z nich patřili mezi jeho blízké přátele. Proto mohl nazvat Apella, Ampliata a Persidu „milovanými“ (drahými)⁷ (Ř 16,5.8.12). Znal je natolik dobře, že mohl každého z nich osobně pochválit.

Jinde zase Pavel mohl prohlásit, že nemá nikoho jako Timotea, kdo by se tak upřímně staral o filipské křesťany (F 2,20). Tychika nazval „milovaným bratrem a věrným pomocníkem v díle Pána“ (Ef 6,21). Zmínil neutuchající modlitební nasazení Epafrodita (Kol 4,12) a Titovu horlivost (2K 8,22). Pavel byl svědkem jejich věrné služby a díky tomu uměl svou chválou podtrhnout ty kvality a silné stránky, kterými přispívali k budování Božího díla.

PRINCIPY DUCHOVNÍHO VEDENÍ

Výše uvedené řádky nepřinášejí žádnou novou, převratnou teologii. Chtějí jen přispět několika praktickými radami, jak zacházet s podřízenými služebníky v týmu. Tyto rady stojí na Pavlových principech duchovního vůdcovství, které se často ztrácejí ze zřetele a potřebují být čas od času připomenuty.

Moudrý duchovní vedoucí pečuje o své podřízené a pracuje na tom, aby si s nimi vybudoval blízké vztahy. Vedení je neúčinnější tehdy, když je založeno na láskyplném a důvěrném vztahu. Pavel si byl vědom své apoštolské autority, když napomínal křesťany v Tesalonice, připomínal jim však svůj rodičovský vztah a projevoval o ně zájem jako o duchovní děti (1Te 2,7-8 srovnej s 1K 4,15). Pastorek sboru je povolán k tomu, aby vedl, ale pokud nemá s lidmi osobní vztahy, jeho vedení nebude plně úspěšné. „Pavlovské“ vůdcovství stojí na hlubokém vědomí potřeby budovat vztahy a poskytnout druhým osobní vedení.

Moudrý duchovní vedoucí stojí za svými podřízenými spolupracovníky a veřejně je chválí.

Upřímná⁸ veřejná pochvala a osobní uznání podněcuje dobrou vůli, povznáší a motivují podřízené spolupracovníky. Posilují nejen sebedůvěru podřízených, ale zároveň i upevňují jejich důvěryhodnost ve sboru. A navíc veřejná pochvala sděluje církvi významnou informaci - členové Kristova těla jsou důležití a Kristovo tělo dokáže ocenit tyto dary, které mu slouží.

Moudrý duchovní vedoucí usiluje o týmový způsob vedení, který zdůrazňuje rovnocennost mezi členy týmu. Pavlova představa duchovní autority a církve, coby Kristova těla, formovaly jeho pochopení duchovního vedení. Jeho

vnímání duchovní autority připomíná jedno Ježíšovo vyučování. V něm řekl, že autorita byla do Božího království dána, aby sloužila druhým (Mk 10,42-45). Velká zodpovědnost vyžaduje velkou autoritu. Autorita nevyplývá z funkce, ale ze zodpovědnosti, která je s touto funkcí spojena.

Pavlova představa církve jakožto Kristova těla vycházela z jeho vlastního učení o organické jednotě a vzájemné závislosti jednotlivých částí v Kristově těle (1K 12,12-27). Bůh stvořil tělo tak, že každý jeho úd je důležitý a nepostradatelný, co se celkového záměru a funkce těla týče. Není zde tedy místa pro pocity nadřazenosti či méněcennosti (1K 12,15-25). To vysvětluje, proč Pavel nesouhlasí s korintskými, kteří se staví na stranu jeho, Apolla nebo Petra (1K 1,12; 3,4-6.22; 4,6). Takové upřednostňování a snahy povýšit jednoho člověka nad druhé neberou v úvahu, že části těla mohou mít rozličné funkce, nicméně každý člověk má své jedinečné určení a každý je Božím spolupracovníkem napomáhajícím uskutečňovat jeho cíl (1 K 3,8-9).

VEDENÍ JE NEJÚČINNĚJŠÍ TEHDY, KDYŽ JE ZALOŽENO NA LÁSKYPLNÉM A DŮVĚRNÉM VZTAHU.

Existuje zásadní rozdíl mezi autoritářskými strukturami a modelem rovnocennosti, o kterém učí Pavel. Hierarchie bez kontroly podkopává kolegiálnítu. Církevní struktura či zřízení založené na postavení, pozicích a autoritě směřuje proti vytváření týmu služebníků, kteří jsou rovnocennými spolupracovníky na Kristově díle. Někteří v takových strukturách doposud pracují. Mohou však hledat cesty, jak je pozměnit nebo upravit tím, že uvedou do praxe zásady, postupy a návyky, které zmírní hierarchické napětí a podpoří týmového ducha a kolegiálnítu.

Výše zmíněné Pavlovy principy duchovního vedení tedy stojí za povšimnutí. Způsob, jak je přesně uvést do života, by měli uvážit samotní pastoři. Kdo se však chce nechat vést Písmem, neměl by tyto principy brát na lehkou váhu.

James D. Hornado, Ph.D. je profesorem Nového zákona na Assemblies of God Theological Seminary (AGTS) ve Springfieldu, stát Missouri.

PRINCIPY DUCHOVNÍHO VEDENÍ ODVOZENÉ Z PAVLOVÝCH POZDRAVŮ

Poznámky:

1. Uvedený příběh má skutečný základ. Jména a detaily příběhu byly kvůli ochraně soukromí změněny.

2. Použitý řecký výraz je diakonon. I když může znamenat sluha nebo služebník, může také odkazovat na diakonskou službu v církvi. Pavel takto tento výraz používá na pěti místech: F 1,1; 1Tm 3,8.10.12.13.

3. Epištoly dokládají, že toto byla Pavlova běžná praxe. Např. 2K 8,16-23 (Titus); F 2,19-21 (Timoteus); F 2,25 (Epafras); Ef 6,21 (Tychikos); Ko 4,9 (Onesimos); K 4, 10 (Aristarchos); Ko 4,12 (Epafras) a Ko 4,14 (Lukáš).

4. Pavel nasál ducha velikosti Božího Království od samotného Krista. „Ale Ježíš si je zavolal a řekl: „Víte, že vládcové panují nad národy a velicí je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.““ (Mt 20,25-28)

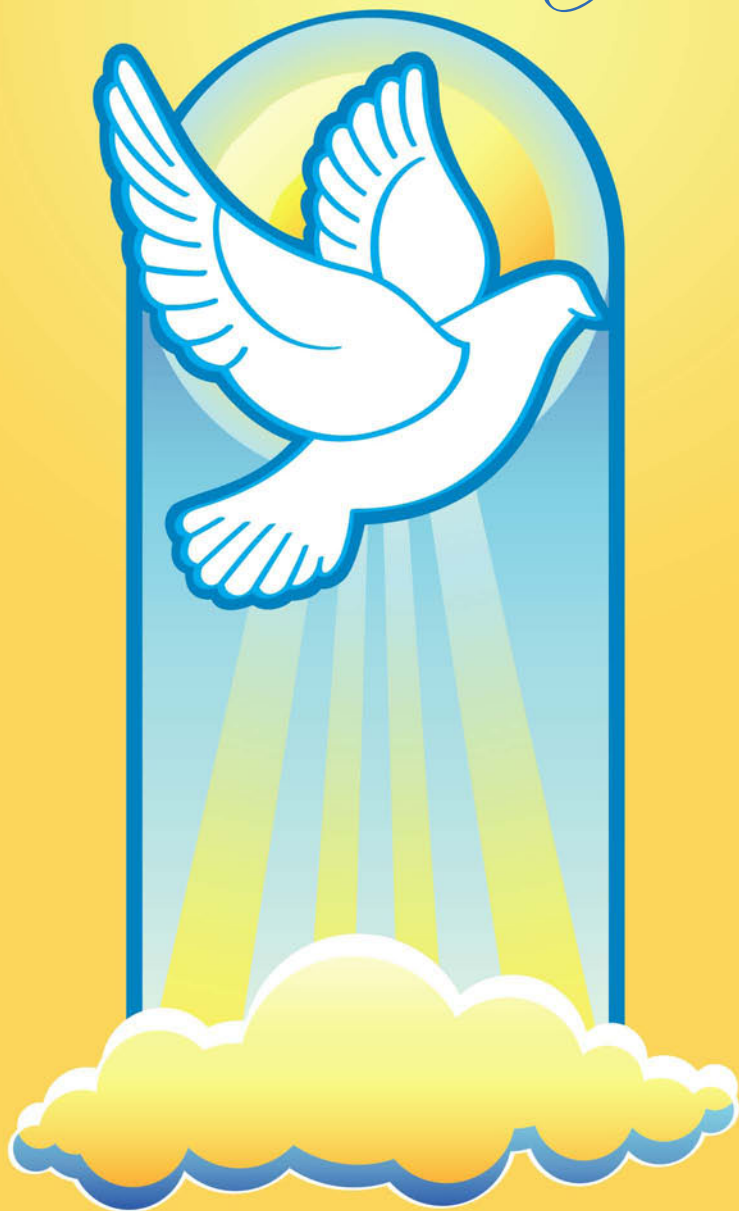
5. Viz 1K 4, 15; 2K 10,8; 1Te 2,6; 4,1; Tt 2,15.

6. Viz 2K 2, 3.4.9; 7,12; Tento tzv. „dopis v slzách“ nelze identifikovat s 1 K. Je to jeden z nedochovaných dopisů, který Pavel napsal do Korintu. Viz také 1K 5, 9. Pavel se na ně chce raději obracet jako jejich duchovní otec nebo rodič (1K 4,15; 1Te 2,7-8).

7. Jiné možné vyjádření by mohlo být „milovaný můj (nebo mnou)“.

8. Někteří pastoři zahrnují své pracovníky a členy sboru chválou, která však nemá oporu v realitě. V takovém případě pochvala vyzní neupřímně, ztrácí důvěryhodnost a nedosahuje kýženého výsledku. Všimněte si, že Pavel ve svých pozdravech uvádí i řadu lidí, aniž by jim projevil uznání nebo k nim vznesl jakýkoliv komentář (Ř 16,15-16; srovnej Démase v Ko 4,17). Pavel nemá pocit, že musí pochválit každého; pouze ty, které zná natolik dobře, aby jeho chvála byla výstižná.

KŘEST v Duchu svatém

JEŽÍŠŮV ŽIVOT A SLUŽBA

Cílem tohoto článku je ukázat, že letniční doktrína o křtu v Duchu svatém vychází z celého kanonického Písma, a ne jen z některých pasáží v knize Skutků. Starý zákon zachycuje práci Božího Ducha v jeho charismatické činnosti, při které zmocňuje Boží vyvolené vůdce do jednotlivých funkcí. Často se poukazuje na to, že nadpřirozené jevy jsou důkazem příchodu Ducha. Ale Starý zákon také zaslubuje, že Duch přinese duchovní život a mravní proměnu. Dá se říci, že Duch ve Starém zákoně má dvojitý úlohu: charismatickou a proměňující.

Tyto dva aspekty služby Ducha, jasně prorokované ve Starém zákoně, docházejí v Ježíšově životě a službě jedinečného naplnění. Tento Duchem naplněný služebník par excellence je od počátku evangelíí pomazaný k tomu, aby křtil Duchem.

Duch při Ježíšově narození a v raném životě

Mladá Marie, překvapena andělem Gabrielem a jeho oznámením, že otěhotní a porodí Mesiáše, udiveně zareagovala: „Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?“ (L 1,34)

Gabriel odpověděl: „Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní. I tvé dítě, až se narodí, bude svaté a bude nazváno Syn Boží“ (L 1,35, srov. Mt 1,18-20). Pak následuje zázračné panenské početí bez lidského otcovství, způsobené stejným Božím Duchem, který byl aktivní při stvoření světa (Gn 1,1). Ten, kdo byl takto počat, může být pouze „Svatý“, „Syn Boží“.

Ježíš, ačkoli byl zrozen zázrakem, udělal ve svém raném životě velmi málo, aby poukázal na svůj výjimečný původ. Na jeho pravou identitu však brzy ukázal jemný závan Duchem inspirovaného prorockví. Duch, který umožnil Marii zázračně otěhotnět, je také Duchem prorockým. Naplnil několik zbožných proroků, aby ohlásili Ježíšův příchod. Nejdříve Alžbětu (L 1,42-45), pak Simeona, jenž „pohnut Duchem“ našel dítě Mesiáše s rodiči v chrámu a označil je za Boží „spásu.“ (L 2,25-32) Pak přišla prorokyně Anna, patrně také vedena Duchem, a rozpoznala dítě s velkým „D“ (L 2,36-38).

O Ježíšově mládí víme, kromě krátkého náznaku u Matouše a Lukáše, jen málo. Lukáš přeskakuje jeho prvních dvanáct let a uvádí pouze, že „dítě rostlo v síle a moudrosti a milost Boží byla s ním“ (L 2,40). Určitě nedělal zázraky, jak to některá apokryfní evangelia líčí, ani jeho předčasná moudrost a vědomí božství neodlišovaly od ostatních dětí. První náznak Ježíšova uvědomění si, kdo je, přichází v okamžiku, kdy ho rodiče plní úzkosti našli s učiteli v chrámu. „Což jste nevěděli, že jsem musel být v domě mého Otce?“ zeptal se (L 2,49) Ježíš pak byl zase poslušné dítě a Lukáš období jeho dospívání rychle prochází slovy: „A Ježíš prospíval na duchu i na těle a byl milý Bohu i lidem.“ (L 2,52)

Ježíš, počat a obdařen Duchem, byl od počátku výjimečné Boží dítě, které však vyrostlo zcela přirozeným způsobem ve výjimečného zbožného mladého muže. Jan Křtitel potvrdil Ježíšovu výjimečnou podstatu a charakter

tím, že jej váhal pokřtít (Mt 3,14). Raná církev později přinesla svědectví, že byl bez hříchu (2 K 5,21, Žd 4,15, 1 P 2,22).

Duch při Ježíšově křtu a pomazání

Ježíšův křest se zdá být v evangeliích velmi významným, a to zejména s ohledem na doprovázející sestoupení Ducha svatého. Podle evangelií se Ježíš najednou ve věku kolem třiceti let vynořil z neznáma, opustil svou manuální práci v Nazaretu a objevil se u Jordánu. Tam požádal o křest svého bratrance Jana. Jan, zarmoucen jeho prosbou a nepochybně osvícen Duchem prorocství, odmítl. „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?“ (Mt 3,14) Pouze tehdy, když ho Ježíš ujistil, že jeho křest je potřeba, „abychom naplnili všecko, co Bůh žádá“ (Mt 3,15), změnil Jan Křtitel názor.

Zvlášť významné na této události je však to, co se stalo, když se Ježíš po křtu modlil. „Duch svatý na něj sestoupil v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“ (L 3,22) A hle, otevřela se nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho. A z nebe promluvil hlas: „Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“ (Mt 3,17) Evangelia popisují, že Ježíš viděl nebe otevřené a sestupující holubici. Jan Křtitel řekl: „Viděl jsem Ducha sestoupit z nebe jako holubici a zůstala na něm.“ (J 1,32) Z Matoušova evangelia můžeme usuzovat, že někteří z davu to viděli také.

Nejdůležitější částí Ježíšova křtu je nepochybně sestoupení Ducha Božího. On sám tento moment brzy vysvětlil. V nazaretské synagoze přečetl slova proroka Izajáše: „Duch Hospodinův jest nade mnou, proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst... vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ (L 4,18,19) Poté, co Ježíš vrátil svitek pomocníkovi, řekl: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ (L 4,21) Lukáš svědomitě umístil tuto scénu na počátek Ježíšovy služby v Galileji, aby ukázal, že Duch Boží v souladu se starozákonními zaslíbeními nyní pomazal Ježíše pro jeho poslání. A „ten pomazaný“ je podle definice Mesiáš, Kristus.

Petr toto chápání Ježíšova pomazání mnohem později potvrdil. Když kázal v Korneliově domě, řekl: „Bůh obdařil Ježíše z Nazaretu Duchem svatým a mocí, a Ježíš procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny, kteří byli v moci ďáblově, neboť Bůh byl s ním.“ (Sk 10,38) Duch Boží nepřišel kvůli znovuzrození nebo očistění Ježíše. Vtělený Syn Boží se nepotřeboval vzhledem k tomu, že byl bez hříchu, znovu narodit nebo se duchovně očistit. Duch Boží nepřišel ani proto, aby měl s Bohem vztah a aby v něm přebýval, protože z tohoto vztahu se Ježíš již těšil. Duch přišel při Ježíšově křtu výslovně proto, aby jej zmocnil k úspěšnému započatí a dovršení jeho poslání na Zemi.

Ježíš však ihned po svém křtu a pomazání čelí výzvě.

Marek píše: „A hned ho Duch vyvedl na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní, a satan ho pokoušel.“ (Mk 1,12-13) Autor zde použil velmi silné sloveso, ekballo, což znamená v podstatě „vyhodit“ nebo „vyhnat“. Líčí tím nové a náhlé vniknutí Ducha v Ježíšově nitru. Během jeho čtyřicetidenního pobytu na poušti si často všimneme, že Ježíš přemohl Zlého slovem Božím. Musíme však mít také na paměti, že nyní je to Duchem pomazaný Ježíš, kdo tak dovedně ovládá Boží slovo proti svému mocnému nepříteli.

Ježíš jako ten, kdo křtí Duchem

V době, kdy Ježíš ještě pracoval jako tesař v Nazaretu, Jan Křtitel přišel z pouště a začal kázat a křtít v řece Jordánu. Ústředním bodem Janova volání k pokání bylo oznámení, že přichází někdo mocnější než on sám. Jak Hospodin předpověděl před několika sty lety skrze Malachiáše: „Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte“ (Mal 3,1), Jan Křtitel oznamoval příchod Mesiáše naplněním starozákonních prorocství: „Já vás křtím vodou k pokání. Ale, ten, který přichází za mnou, je silnější než já ... on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.“ (Mt 3,11)

Prorocství o Mesiášově křtu Duchem je tak důležité, že každý ze čtyř evangelistů je umístil na začátek svého evangelia. Jakoby chtěli tuto základní duchovní pravdu zdůraznit. Znění synoptiků je téměř totožné (Mt 3,11; Mk 1,8; L 3,16). V Janově evangeliu se Jan Křtitel ohlíží zpět a dává svědectví slovy: „Ten, který mne poslal křtít vodou, mi řekl: „Na koho spatříš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svatým.“ (J 1,33)

Je důležité si uvědomit, že skutečnost, že Jan Křtitel křtil své židovské druhy ve vodě, byla radikální a pobuřující. Zatímco Židé praktikovali mnoho ceremoniálních omývání, křest mezi nimi nebyl. Pouze pohané konvertující k židovské víře byli křtěni, nikoliv však tímto způsobem. Jak se dalo čekat, židovští vůdci Janův křest odmítli. Ačkoliv Janův křest byl radikální, Ježíš je bude křtít Duchem ještě radikálněji a významněji.

Širší rámec novozákonního svědectví nám pomáhá rozpoznat, že **Ježíš žil, zemřel a vstal z mrtvých skrze moc**

Ducha svatého.

Ježíšova vlastní slova svědčí o jeho závislosti na moci *Ducha.*

Síla metafory křtu je přesvědčivá. Sloveso „křtít“ je bap-tizo, odvozené od slovesa bapto, které označuje důkladné ponoření např. látky do kádě s barvivem nebo osoby do vody. Janův křest signalizoval úplné přeorientování života, ve kterém lidé vyznali a opustili své hříchy v perspektivě očekávání Mesiášova příchodu. Mesiášův křest v Duchu, který měl být ještě rozhodnější a život proměňující, však ostře kontrastuje s Janovým křtem ve vodě.

Zejména v širším kontextu starozákonních proroctví a jejich naplnění v Novém zákoně se s takto mocným úvodem k Ježíšovu zaslíbenému křtu Duchem svatým jeví, že křesťanská teologie udělala v historii velmi málo pro to, aby se o křtu v Duchu svatém náležitě vyjadřovala. Většinou jej spojuje pouze se zkušeností obrácení nebo posvěcení věřícího.

Duch Boží v Ježíšově službě

Příchod Ducha způsobil v Ježíšově životě dramatickou proměnu. Lukáš tuto změnu jasně zdůraznil. „Ježíš se vrátil do Galileje v moci Ducha a zpráva o něm se rozšířila po celé krajině.“ (L 4,14) Nadto Ježíš začal ohromující službu vyučování a kázání, uzdravování a vyhánění démonů. Jeho bývalí sousedé v Nazaretu žasli nad proměnou bývalého tesaře. „Všichni užasli a jeden druhého se ptali: ‚Co to je? Nové učení plné moci – i nečistým duchům přikáže a poslechnou ho.‘“ (Mk 1,27) S ohledem na exorcismus je mimochodem zajímavé všimnout si jedné věci: nic nenasvědčuje tomu, že by zlí duchové poznali Ježíše před jeho pomazáním Duchem a že by je před tímto pomazáním Ježíš vyháněl. Poté to byl běžný jev.

Někdy se mylně předpokládá, že Ježíš konal svou službu v moci svého božství. Samozřejmě, že nemůžeme do hloubky porozumět vztahu mezi božskou a lidskou přirozeností Ježíše. Záblesk jeho božství můžeme vidět například v okamžiku proměnění na hoře a zcela zřetelně při odpouštění hříchů. Někdo může vidět jeho božství i při zázracích směřujících k přírodním vlivům, jako například utišení bouře. Ale vedle evangelíí máme také svědectví Pavla, „ačkoli On [Ježíš Kristus] byl způsobem bytí roven Bohu, [on] na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil (kenoo), vzal na sebe způsob služebníka

a stal se jedním z lidí.“ (F 2,6-7) Zmařil (některé verze ‘vyprázdnil’) je doslovným překladem řeckého slovesa kenoo. Ale nesmíme to chápat tak, že Boží Syn vtělením „zmařil“ (vyprázdnil) své božství, jak někteří dřívější učenci chybně učili. Bůh nemůže přestat být Bohem. Pavel tím zřejmě mínil, že Boží Syn v lidském těle dobrovolně a záměrně omezil používání svých božských atributů, aby žil a sloužil jako normální lidská bytost.

Struktura evangelíí, stejně jako Ježíšova vlastní slova, svědčí o jeho závislosti na moci Ducha. Uvědomme si, že do doby, než na Ježíše při křtu sestoupil Duch, neprojevoval se jako Mesiáš.

Matouš vložil mezi Ježíšovy spory s farizeji další z Iza-jášových proroctví: „Hle, služebník můj, kterého jsem vyvolil, milovaný můj, kterého si oblíbila duše má. Vložím na něho svého Ducha. A vyhlásím soud národům.“ (Mt 12,18, cituje Iz 42,1-4) Vzhledem k tomu, že farizeové nemohli popřít Ježíšovu moc uzdravovat a vyhánět demony, tvrdili, že Jeho moc pocházela od Belzebula, knížete démonů. Ježíš se prudce ohradil a poukázal na Ducha Božího jako zdroj své moci (Mt 12,28).

Lukáš uvádí ve svém vyprávění o návratu dvaasedmdesáti učedníků, že Ježíš zakoušel osobní vztah s Duchem. Když slyší zprávy učedníků: „Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu“ (L 10,17), zdá se být téměř přemožen radostí. „V té hodině Ježíš zajásal v Duchu svatém a řekl: ‚Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je malíčkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.‘“ (L 10,21)

Ježíšovo učení o Duchu svatém v synoptických evangelíích

Autoři synoptických evangelíí nejdříve na začátku svých evangelíí pneumatologicky zdůrazňují křest Duchem. Pak však uvádějí velmi málo Ježíšových vyučování o Duchu. Lukáš zaznamenává, že když Ježíš vyučoval o modlitbě, řekl, že stejně jako lidé dávají dobré dary svým dětem, dá Otec v nebesích Ducha svatého těm, kdo ho prosí (L 11,13). Lukáš pak spojuje tento Ježíšův výrok se záznamem o vyhnání démonů, kde židovští kritici

trvali na tom, že Ježíš vyhnal démony ve jménu Belzebula (verše 14-25; srovnej Mt 12,22-37). Ježíš namítá, že tak učinil „prstem Božím“ (verš 20; „Duch Boží“, Mt 12,28), a že je tedy zastihlo Boží království (L 11,14-26). Lukáš kontext této pasáže dále rozvíjí a pravděpodobně naznačuje, že „dobrý dar“ Ducha může přijít po obrácení spolu s dílem charismatické moci.

V Lukášově evangeliu jsou také dvě pasáže, kde Ježíš slibuje dar moudrosti a výmluvnosti. Ve verši 12,12 říká učedníkům, že u soudů si nemají dělat starosti, „Vždyť Duch svatý vás v té hodině naučí, co je třeba říci.“ A podobně v L 21,15 Ježíš znovu slibuje, že když budou učedníci zavoláni před soudce, „dám vám řeč i moudrost (patrně stejně jako ve 12,12 skrze Ducha), kterou nedokáže přemoci ani vyvrátit žádný váš protivník.“

Lukášovy záznamy o období po vzkříšení jsou obzvláště významné. „Hle, sesílám na vás, co slíbil můj Otec,“ řekl Ježíš, „ale zůstaňte ve městě, dokud nebudete vyzbrojeni mocí z výsosti.“ (L 24,49) Jakékoliv pochybnosti o povaze Otcova slibu jsou v Lukášově úvodu do knihy Skutků, kde opět cituje Ježíše, rychle vyřešeny: „Neopouštějte Jeruzalém, ale čekejte, až se splní Otcovo zaslíbení, o němž jste ode mne slyšeli. Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní.“ (Sk 1,4-5) Lukáš pečlivě uspořádal své vyprávění, aby ukázal, že Ježíš zakončil svou pozemskou službu zdůrazněním zaslíbení Jana Křtitele ohledně křtu v Duchu svatém. Ježíš jako ten, kdo křtí Duchem svatým, byl nyní připraven osudově ponořit své následovníky do stejného Ducha, jenž zmocnil jeho vlastní službu.

Charismatická povaha Otcova zaslíbení je neklamná. Po naplnění zaslíbení budou učedníci „vyzbrojeni mocí (dynamis) z výsosti.“ (L 24,49) Ve Skutcích Ježíš řekl: „Dostanete sílu (dynamis) Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky.“ (Sk 1,8)

Je nepochybné, že křest v Duchu svatém, prorokovaný Janem Křtitelem na počátku Lukášova evangelia, má zobrazovat mocné navštívení Ducha, které připravilo učedníky na mocnou službu svědků Kristových. Je-li interpretován jako obnovení (znovuzrození - počátek), zbavuje se tím své charismatické moci a sotva je v souladu s postupným vývojem evangelijních vyprávění.

Ježíšovo učení o Duchu svatém v Janově evangeliu

Jan má ze všech evangelií nejucelenější učení o Duchu svatém. Počínaje svědectvím Jana Křtitele toto evangelium představuje celistvější pneumatologii a vrhá světlo na učení Ježíše ohledně díla Ducha svatého v jeho většší šíři. Obecně platí, že Janův důraz má tendenci být více soteriologický než charismatický, a vyjadřuje odstíny Ježíšova učení, které synoptická evangelia nemají. Hlavní témata Janovy pneumatologie jsou, stručně řečeno, následující:

- Jan Křtitel vydává svědectví, že při Ježíšově křtu na něj sestoupil Duch svatý z nebe a zůstal na něm (J 1,32-33).

- Tato událost potvrzuje, že Ježíš je ten, kdo bude křtít Duchem svatým (1,33).
- Ježíš ve svém rozhovoru s Nikodémem ukazuje, že jeho stoupenci se musí znovu narodit z Ducha (3,6;8).
- Bůh dává Ježíši Ducha svatého bez omezení (3,34).
- Duch dává život (6,63).
- Duch neměl být učedníkům a dalším věřícím všeobecně k dispozici, dokud nebyl Ježíš oslaven (7,39).
- Při Ježíšově oslavení a po něm věřící obdrží Ducha svatého jako „proudy živé vody“, které „poplynou z jeho nitra“ (7,38)
- Jan popisuje Ducha jako Přímluvce, který přijde k učedníkům po Ježíšově odchodu, aby byl navždy s nimi jako jejich Utěšitel, Přítel a Obhájce (14,16;26, 15,26, 16,7).
- Jan popisuje Ducha svatého jako Ducha pravdy, který bude vyučovat učedníky a připomínat jim všechno, co Ježíš řekl (14,17;26, 15,26, 16,13).
- Duch vychází od Otce i Syna (14,26, 15,26).
- Duch přichází nikoliv jako samostatná či nezávislá autorita, ale aby zvěstoval Krista (16,15).

Jan chce zdůraznit soteriologický rozměr díla Ducha svatého po Ježíšově odchodu, jeho vyprávění tak spěje k dramatickému vrcholu. Na rozdíl od ostatních evangelií Jan popisuje náhlé zjevení vzkříšeného Pána deseti ustrašeným apoštolům, kteří ho dosud neviděli (20,19-22). Ježíš je uklidňuje přáním pokoje a ujišťuje je o své identitě a o realitě svého vzkříšení. „Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás,“ řekl (verš 21). Ale zvláště pozoruhodná jsou slova, která následují: „Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: ‚Přijměte Ducha svatého‘“ (verš 22). Zdá se, že Jan tímto prohlášením přivádí Ježíšovo učení o Duchu svatém k dramatickému naplnění.

Raní letniční věřili, že při této události se první učedníci znovuzrodili skrze Ducha svatého. Tento bod zůstane předmětem diskuzí mezi letničními i neletničními věřícími. Zdá se však, že tento argument je možné dobře podpořit. Zprv, jak už bylo řečeno, Janovo evangelium pečlivě uspořádává Ježíšovo učení o Duchu svatém a vede je k určitému vrcholu v podobě konečného, životodárného setkání s Duchem svatým po Ježíšově vzkříšení na konci evangelia samého. Tato pasáž se zdá být vyvrcholením všech předchozích událostí. Za druhé, je zde použit pozoruhodný výraz. Řecké sloveso pro „dechnout“ je *emphysao* a má v biblické teologii silný teologický význam. V řeckém překladu Starého zákona (Septuaginta), který byl v Ježíšově době široce používán, lze toto sloveso najít v Gn 2,7, kde „Bůh ... vdechl mu [Adamovi] v chřípí dech života“. V 1 Kr 17,21, kde Eliáš „dechl“ (v české verzi se sklonil) na mrtvého syna vdovy a on se vrátil k životu, a v Ez 37,9, kde Bůh přikázal: „Přijď, duchu, ... a zaduj [pneuma] na tyto povražděné, ať ožijí!“

Duch svatý v Ježíšově smrti a vzkříšení

Zatímco evangelia nemluví přímo o díle Ducha svatého ve smrti a vzkříšení Ježíše, širší rámec novozákonního svědectví nám pomáhá rozpoznat, že Ježíš žil, zemřel a vstal z mrtvých skrze moc Ducha svatého. Podle pisatele Židům „Kristus přinesl sebe sama jako neposkvrněnou oběť Bohu mocí Ducha, který nepomíjí.“ (Žd 9,14)

Nový zákon nikde neříká, že Kristus sám sebe vzkřísil z mrtvých. Obvykle poukazuje na Boha (Otce), který Ježíše vzkřísil z mrtvých. Přesná úloha Ducha svatého při Ježíšově vzkříšení je nejasná a přesný význam některých textů je diskutabilní. Ale samotná podstata víry v trojjediného Boha vyžaduje přítomnost a činnost Ducha a zdá se, že některé texty tuto myšlenku podporují. V Ř 1,4 Pavel napsal: „[Ježíš] Duchem svatým byl ve svém zmrtvýchvstání uveden do moci Božího Syna.“ V Ř 8,11 je uvedeno následující: „Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obživí i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá.“ A 1 P 3,18 dodává, že Kristus „byl usmrčen v těle, ale obživen Duchem.“

Důsledky Ježíšovy zkušenosti a učení o Duchu svatém

V této sérii článků je naším cílem ukázat, že klasická letniční doktrína o křtu v Duchu svatém je hluboce zakořeněna v celé historii spásy, jak ji zachycuje Starý i Nový zákon. Vyprávění evangelíí přispívá k našemu pochopení křtu v Duchu svatém řadou důležitých skutečností:

- Ježíš měl zcela zřejmou vnitřní zkušenost s Duchem svatým od doby svého početí.
- Ve chvíli, kdy Ježíš přijímal křest vodou, sestoupil na něj Duch svatý, což mu přineslo novou zkušenost s Duchem, charismatické obdarování, které ho zmocnilo ke službě.
- Byl to Duch svatý, který Ježíši umožnil vykonávat službu kázání, vyučování a činění divů. Biblický text nepodporuje názor, že Ježíš takto sloužil v moci svého božství.
- Ježíš ve svém učení rozhodně spojoval Ducha svatého se znovuzrozením, ale nikdy nemluvil o znovuzrození jako o „křtu v Duchu svatém.“
- Můžeme se s velkou pravděpodobností přiklonit k názoru, že Ježíšovo dechnutí na apoštoly po vzkříšení pro ně mohlo být zkušeností nového narození, které tudíž předcházelo jejich křtu v Duchu svatém na den Letnic a bylo od tohoto křtu oddělené (i když letniční doktrína o křtu v Duchu nespočívá jen na tomto závěru).
- Ježíšova jediná zmínka o křtu v Duchu svatém o něm hovoří jako o křtu v moci, který umožní učedníkům být efektivními svědky. Ježíš nikdy nemluvil o křtu v Duchu jako o znovuzrození, které pochází z Ducha.

Ježíšova zkušenost s Duchem svatým stejně jako jeho učení o osobě a díle Ducha svatého nám spolu s učením Starého zákona, knihou Skutků a epistolami poskytují stěžejní informace potřebné pro formulování biblického učení o křtu v Duchu svatém.

Autor

Edgar R. Lee, STD

emeritní děkan a profesor duchovního formování a pastorační teologie, Assemblies of God Theological Seminary (AGTS); vedoucí Komise doktrinní čistoty Generální rady Assemblies of God.

Ježíš, ten Pomazaný:

Náš vzor pro službu v nadpřirozené moci

v Duchu svatém

Nikdy nezapomenu na ten klidný srpnový večer, kdy jsem zakusil Ježíše jako toho, kdo mne osobně pokřtil Duchem svatým. Ani jsem vlastně přesně nevěděl, proč to zmocnění chci, hnala mě však touha zakusit ho. Jak jsem začal ve svých modlitbách dávat přednost Kristovu vedení, otevřela se v mém mladém duchovním životě nová etapa. Následující dny mi představily možnosti, které mi teď byly k dispozici - zároveň se zodpovědností, jež na mě ležela - v okamžicích, kdy jsem přiváděl někoho k Pánu a když jsem byl svědkem uzdravení poté, co jsem se za někoho modlil.

Otevřely se dveře pro službu v nadpřirozené moci.

Nadpřirozená služba je hnacím motorem novozákonního šíření Božího království. Nedovedu si představit žádného služebníka, který by si ji nepřál zakusit a uvést tak v činnost nadpřirozené prvky svého Božího povolání. Snad i duchovní s tím nejnaškrobenějším kněžským kolárkem by byl vděčný za zmocňující navštívení Duchem svatým - i kdyby to bylo mimo jeho teologický rámec. Jak může někdo číst evangelia a Skutky, aniž bolestně netouží po službě v nadpřirozené moci? Procházet prašnými stezkami na doslech Kristovu učení a na dohled jeho zázračných činů, to by muselo zvednout ze židle i toho největšího pecivála!

Znovu se musíme zamyslet nad tím, jaký vzor nám zanechal Ježíš pro službu zmocněnou Duchem svatým. Jestliže on dělal nadpřirozené věci a řekl nám, abychom následovali jeho příkladu a dělali totéž, proč se tomu tak neděje? A tato otázka plodí ještě další podotázky.

1. Jak můžeme následovat Ježíšova příkladu, když On je Bůh a my ne?

Konal Ježíš zázraky čistě z moci svého božství (jako věčný Syn), nebo zde sehrál roli ještě jiný faktor? Písmo hovoří jasně. Mesiáš nemohl být zbaven svého božství jako Bůh-člověk (Ko 2,9), avšak jednal v moci pomazání Ducha svatého.

L 4 zaznamenává naplnění Izajášova proroctví: „Duch Hospodinův jest nade mnou, proto mne pomazal“ (L 4,18; Iz 61,1). Apoštol Petr odhalil christologickou podstatu Ježíšovy pneumatologie, když učil v Cesareji, že „Bůh obdařil (pomazal) Ježíše z Nazareta Duchem svatým a mocí, Ježíš procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny, kteří byli v moci ďáblově, neboť Bůh byl s ním“ (Sk 10,38). Ježíš jednal díky tomu, že jej Duch svatý uschopňoval. Ne proto, že by jeho božství bylo nedostatečné. Jako náš vzor nám však musel ukázat cestu, která pro nás bude schůdná. Jeho příslib moci, přicházející spolu s křtem v Duchu svatém (Sk 1,8) nám může umožnit jednat tak, jak je to pouhému lidství nemožné.

Příslib ohledně „ještě větší skutků“ (J 14,12) nedal mnohým služebníkům spát. Tato slova o „větších skutcích“ se týkají nás; avšak jak můžeme jako pozemšťané doufat, že se budou opravdu dít? Zdá se, že na to nejsme dostatečně vyzbrojeni. Z kontextu Ježíšových slov vyplývá, že v této souvislosti mluvil o blízkém seslání Ducha svatého – toho stejného Ducha, který sestoupil na Ježíše při jeho křtu v Jordánu. Ten zmocní nás, věřící.

Více než nejasný obraz Trojice by nám Ježíšův křest a následné sestoupení Ducha svatého - spolu se slyšitelným projevem Otcova potvrzení – měly zodpovědět naše osobní otázky ohledně služby v nadpřirozené moci. Ježíš nepotřeboval odpuštění vlastních hříchů ani moc Ducha k tomu, aby zvítězil nad osobní slabostí. Jako náš vzor následoval Otcovu vůli krok za krokem a ukazoval nám tak cestu, kterou my - kteří zoufale potřebujeme odpuštění a zmocnění – budeme schopni následovat. Sestoupení Ducha svatého na Ježíše při jeho křtu ukázalo jinou podobu vzoru, který si máme vzít za vlastní; vždyť hned poté Lukáš zaznamenává, že Ježíš byl „plný“ Ducha (L 4,1).

Kristovo spoléhání na sílu Ducha hovoří o naší zoufalé potřebě křtu v Duchu a „plnosti“ nadpřirozené moci, která s tím přichází. V naší službě můžeme následovat Kristova příkladu, neboť tak jako On, i my můžeme zakoušet moc Ducha svatého a spoléhat se na ni.

2. V čem si můžeme vzít z Ježíše, toho Pomazaného, příklad?

V Lukášově zprávě o počátku Ježíšovy mesiášské služby (L 4) vidíme, ve kterých dvou oblastech můžeme obecně očekávat nadpřirozeno: Duchem zmocněná řeč a Duchem zmocněné činy. Ježíšovo kázání, vyučování a prorocká služba jsou pro nás příkladem nadpřirozeného, Duchem zmocněného projevu. Synoptická evangelia poukazují na úžas zástupů, které se podívovaly autoritě a moci Kristem pronášených slov (Mt 7,29; Mk 1,22, L 4,32). Stejně tak Duch svatý projevil svoji moc v nadpřirozených skutcích uzdravování, vyhánění zlých duchů a v zázracích (Mt 9,8, 15,31, Mk 1,27, L 4,36). Tyto skutky měly za cíl zdůraznit osobu a poselství Ježíše Krista.

Tento vzor bychom měli následovat. I když Ježíš, božský ideál, má Ducha „v plnosti“ (B 21 „bez omezení“, J 3,34), křest v Duchu svatém otevírá stejné dveře i nám. Ve Sk 1,8 je postup naznačen: nejprve přijmout moc a následně být svědkem; prorocké zmocnění a počáteční zkušenost pak vyústí do prorocké služby a služby v moci.

Všimněte si: hned po počátečním vylití Ducha o Letnicích Petr s takovou přesvědčivostí prohlašuje, že Ježíš je Kristus, že lidé jsou „zasaženi v srdci“ (Sk 2,37). Porovnejte to s předchozí reakcí lidí na Kristova slova. Následně třetí kapitola ukazuje, jak Petr a Jan demonstrují nejen Duchem zmocněnou řeč, ale také Duchem zmocněný skutek. Veřejně totiž uzdraví chromého žebráka sedávajícího poblíž Krásné brány. Lukáš chce čtenářům ukázat, že Kristovi následovníci převzali vzor Kristovy služby: Duchem zmocněná řeč a Duchem zmocněné skutky jsou výsledkem křtu v Duchu svatém. Přijmout a

být – to jsou charakteristické znaky zkušenosti křtu v Duchu svatém.

3. Jak můžeme mít jistotu, že se skrze nás budou dít nadpřirozené věci?

Možná už je to léta, co jsme prožili křest v Duchu svatém a čas od času prožili nadpřirozené zmocnění. Jak však dnes můžeme s důvěrou vystoupit na vyšší úroveň a prožít hlubší zkušenost, závislost a poslušnost? Odpověď na tuto nelehkou otázku je často zatížena naším strachem a vědomím naší nedostatečnosti. Jednoduše řečeno, často víme, že na nás při křtu Duchem sestoupila holubice, ale kdesi hluboko v nás se stále skrývá ustrašené kuře. Náš strach nás často paralyzuje.

Jaké hlavní obavy tedy nabourávají naší sebedůvěru? Ty dvě zásadní pravděpodobně jsou:

1. Obava z toho, že se nic nestane.
2. Obava, že svou nezkušeností nebo nešikovností něco zkažíme.

Obě tyto obavy musíme překonat za pomoci Ducha svatého, Božího slova a modlitby. Ani skupina nejlepších roztleskávaček, ani sebevíc povzbuzující slova nám z tohoto vězení strachu nepomohou. Pokud se však zaposloucháme dostatečně dlouho do hlasu především evangelií a Skutků a ponoříme do Boží přítomnosti, jasněji uvidíme, jak takový normální život v nadpřirozené moci vypadá. Žádný teologický kurz ani studijní středisko nám nemohou zaručit ryzí růst naší víry a míry pomazání. Ponoříme-li se však do Písma a Boží přítomnosti, naše očekávání se znovu probudí. Písmo svědčí, že „víra je tedy ze slyšení zprávy a tou zprávou je slovo Kristovo“ (Ř 10,17; B21). Můžeme budovat svou víru tím, že se budeme modlit „v Duchu svatém“ (Ju 20).

Skutky 2:37

Byli zasaženi v srdci.

Když zmírníme tento strach čtením Písma, modlitbou a Boží přítomností, svatá nespokojenost nás může dovést k bodu poslušnosti - bez ohledu na to, jak se bude jevit výsledek. Neobhajují nezodpovědný nebo povýšený přístup k věci. Když se však snažíme žít podle Písma a setrvávat v přítomnosti Ježíše, toho Pomazaného, naše sebedůvěra poroste. Mnozí se troufale pokusili vstoupit do oblasti nadpřirozeného bez silného vztahu k Božímu slovu, modlitbě a přítomnosti Ducha svatého. Stejně jako v případě sedmi synů Skévy jim pak nezbude nic víc než hledat obvazy, kterými si převážou rány, a fíkové listy, kterými přikryjí svou nahotu.

Jsme-li skutečně zaměřeni na náš nebeský vzor - Ježíše, toho Pomazaného, a jsme-li odhodláni naplnit jím svěřené poslání, nadpřirozené nástroje Ducha - Duchem naplněná řeč a Duchem zmocněné činy - budou rovněž součástí našeho života. Soustředění na Krista a modlitby, četba Božího slova a přítomnost Ducha svatého nás také budou chránit od tělesné neuváženosti, předsudků a pýchy.

Moje zkušenost se křtem v Duchu svatém následovaným činem - přijmout a být - změnila směr mé duchovní dráhy a více přiblížila můj život Kristovu vzoru. Možná jste si však spolu se mnou všimli, že naše předchozí zkušenosti se mohou proměnit v nádherné vzpomínky, které s postupem času ztrácejí svůj dopad. Proč se ke mně nepřipojíte a znovu nezkusíte hledat Ježíše, toho Pomazaného, skrze modlitbu, studium Božího slova a čas strávený v přítomnosti Ducha? Písmo mluví jasně. Duch svatý na nás sestupuje, aby nás pomazal k nadpřirozené službě. „Přijmete moc a budete svědky.“ (Sk 1,8)

TIM ENLOE pochází z Wichita v Kansasu. Je to evangelista, který cestuje po celých Spojených státech i dalších zemích a vyučuje o Duchu svatém a slouží v jeho moci.

Více informací najdete na www.enloeministries.org

Duchem zmocněná řeč a Duchem zmocněné skutky jsou výsledkem křtu

v Duchu svatém.

Velká pelagiánská hereze

William P. Farley

Život v Římě ve čtvrtém století byl přinejmenším obtížný. Rodney Starks poznamenává: „Římská města byla malá, nesmírně přelidněná, špinavá, plná prostopášnosti, cizinců a poznamenaná častými pohromami - požáry, epidemiemi, vojenskými invazemi a zemětřeseními. Strach z požáru byl noční můrou bohatých i chudých. Kanalizace vedly prostředkem úzkých uliček a vhazovalo se a vylévalo do nich naprosto vše, včetně obsahu nočníků.“¹ Průměrná délka života dosahovala asi 30 let.

26. srpna 410 se Alarichovi a jeho gótské armádě podařilo prolomit ohromné římské valy a začalo nezřízené drancování a znásilňování. Vpád, kterého se Římané neustále obávali, nakonec přišel.

Zástupy uprchlíků opouštěly Řím a směřovaly do severní Afriky, místa, které zásobovalo obilím celou římskou populaci. Mezi běžence patřili i laický mnich Pelagius (asi 354 - 420) a jeho učedník Caelestius. Tito dva muži směřovali do Jeruzaléma. Po cestě se však zastavili v Hippu, městě, kde byl biskupem Augustin (354 - 430). Pelagius toužil setkat se s tímto slavným učitelem, ale biskup byl zrovna mimo město. Pelagius mu tedy zanechal zdvořilý vzkaz, na který Augustin později stejně zdvořile odpověděl.

Pelagius na své cestě do Jeruzaléma ještě navštívil hlavní město severní Afriky Kartágo, kde zanechal svého učedníka Caelestia. Ten, coby mistrův mluvčí, začal v Kartágu šířit Pelagiovo učení. Když se toto učení doneslo k Augustinovi, vyvstaly věroučné neshody, jejichž ozvěny následně rezonovaly po mnohá staletí. O jedenáct století později se tento spor stal ústřední otázkou reformace a debata nad tímto tématem trvá dodnes. Každá nová generace křesťanů se s ním musí nějakým způsobem vyrovnat.

Abychom tomuto sporu porozuměli, musíme se blíže seznámit s oběma protagonisty, Pelagiem i Augustinem. Měli mnoho společného. Oba se narodili v roce 354. V době, kdy se jejich debata rozvířila, jim bylo něco po padesátce. Pelagius pocházel z Britských ostrovů, zatímco Augustin ze severní Afriky. Když bylo oběma kolem třiceti let, navštívili Řím. Pelagius se rozhodl pro asketický život mnicha a zasvětil svou službu chudým dělníkům v dočích. V Římě žil mnoho let, dokud jej vpád Gótů nepřinutil uprchnout. Oba muži byli vzdělaní a zároveň přesvědčení, že jejich teologická pozice vychází z Písma. Oba milovali pokoj, ani jeden neměl rád konflikty. Přesto se Pelagius s Augustinem v zásadních otázkách rozcházel.

pelagiánská hereze

Augustín

Na rozdíl od Pelagia přišel Augustin do Říma už jako mladík. Brzy se ale přesunul do Milána, kde jej ovlivnil svými kázáními velký biskup Ambrož (340 - 397). Augustin se postupně cítil usvědčen, křesťanství mu ale připadalo nedostupné. Jak by mohl být pokřtěn, když jej od mládí ovládaly sexuální touhy? Život ve zdrženlivosti a sexuální čistotě se mu zdál zcela nerealizovatelný. Myslel si, že on se obrátit nemůže.

V této neutěšené situaci jednou zaslechl zpěv ozývající se z druhé strany zahradní zdi: „Vezmi a čti, vezmi a čti!“ Opozdál ležela Pavlova epistola Římanům. Když ji otevřel, padl jeho zrak na verše 13 - 14 ze 13. kapitoly: „Žijme řádně jako za denního světla: ne v hýření a opilství, v nemravnosti a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblect se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadali vášním.“² Do jeho srdce okamžitě pronikla víra v Boží moc a věděl, že mu Bůh dá sílu změnit se.

Od tohoto okamžiku byl díky Boží milosti obrácen. Věděl, co znamená být spoután hříchem a také co znamená být z těchto pout díky Boží milosti osvobozen. A to ovlivnilo celý zbytek jeho života.

Po svém křtu se vrátil do Afriky. Rozhodl se žít klidný život v celibátu a věnovat se studiu. Bůh však měl jiné plány. Přístavní město Hippo si jej brzy zvolilo za svého biskupa. Ve službě setrval až do své smrti, tedy dalších čtyřicet let.

V okamžiku své smrti zanechal Augustin církvi bohatý odkaz čítající pět miliónů slov zapsaných perem na pergamen. John Piper k tomu poznamenává: „Augustin formoval historii křesťanské církve. Jeho vliv na západní církve je zkrátka ohromující.“³

Pelagius

Pavel varoval korintské věřící, že satan občas přichází oblečen za anděla světla. A to byl Pelagiův případ. Lidé ho měli rádi. Byl to muž „jasného myšlení, mírného vystupování, vzdělaný v kultuře, bezchybného charakteru. Dokonce i sám Augustin se všemi svými výhradami k Pelagiovu učení o něm často hovoří s úctou.“⁴

Pelagius měl jednu slabinu: neprožil Augustinův osobní zápas s hříchem. A to se ukázalo být rozhodujícím faktorem. Během svého pobytu v Římě Pelagius získal mnohé učedníky a dokonce si jej oblíbili i někteří občané

z vyšších vrstev - včetně Caelestia, právníka z bohaté rodiny. Ten se stal Pelagiovým nejdůležitějším učedníkem. Caelestia na Pelagiovi přitahoval jeho asketický způsob života a mravní čistota. Pelagius se vyhýbal polemikám, ale Caelestius byl jiný. „Pelagius byl moralista,“ ale „Caelestius díky svému pronikavému intelektu reprezentoval celý systém stojící na myšlenkách Pelagia.“⁵

Pelagiovo křesťanství se neopíralo o milost. Naopak, jeho základem bylo vnější zákonictví. Vyjádřeno jinými slovy šlo o duchovnost typu: pomoz si sám. Pelagius byl duchovním Johnem Waynem pátého století. Věřil, že Bůh očekává dokonalost a že každý jednotlivec je schopen jí sám o sobě dosáhnout. Jeho argument zněl, že Bůh dává všem lidem moc plnit jeho přikázání. Pokud by tomu tak nebylo, Bůh by nebyl spravedlivý. „Pelagiovo poselství bylo jednoduché a děsivé,“ říká jeden Augustinův životopisec, „protože pokud je dokonalost člověku dostupná, je tedy závazná.“⁶

Věřil, že dokonalým člověkem může být každý, kdo to skutečně chce. Dokazoval to řadou starozákonních světců. Dokonalosti je možné dosáhnout silou vůle a odhodláním. Jeho oblíbený verš zní: „V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání“ (1J 5, 3). „Podle pelagiánů člověk neměl žádnou výmluvu pro hřích ani pro zlo, které jej obklopovalo.“⁷

Pelagius zkrátka zavrhl učení o prvotním hříchu; myšlenku apoštola Pavla, že každý člověk při početí dědí Adamův hřích a vinu. Tento hřích pak ochromuje vůli, touhy, emoce a intelekt. Proto člověk nemůže Boží spravedlivé požadavky svým vlastním úsilím nikdy naplnit. Pelagiovy předpoklady ho přivedly k asketismu. Svůj život zasvětil pústu, sebezapření a vnější mravnosti. Věřil, že takto by měl žít každý křesťan, neboť pouze asketický způsob života mu může zajistit spasení.

Pelagiův zájem zkrátka mířil k etice, ne k nauce. A to byla jeho Achillova pata. Chtěl morálně reformovat římskou církev a byl přesvědčen, že problémem je nedostatečné porozumění milosti. Proč by se člověk spasený pouze z milosti měl měnit a usilovat o to být více podobný Kristu? V římské církvi viděl vlažnost a dokonce lhovost, co se morálky týkalo. Myslel si, že vinu na tom nese Pavlův přehnaný důraz na milost.

V roce 450 našeho letopočtu uslyšel Pelagius, jak někdo čte slavnou Augustinovu modlitbu z jeho Vyznání: „Dej sám, co žádáš, pak žádej, co chceš.“ Pelagius se zhrzil. Pokud člověk musí spoléhat na Boží milost, aby byl schopen naplnit jeho přikázání, pak už sám nenese

Augustín
UČIL, ŽE BŮH ČLOVĚKA ZACHRAŇUJE, ANIŽ BY NARUŠIL LIDSKOU
MRAVNÍ ZODPOVĚDNOST HLEDAT JEJ A POSLOUCHAT HO.

žádnou mravní zodpovědnost. Křesťané mohou svalovat vinu za svůj hřích na nedostatek Boží milosti. Byl přesvědčen, že Augustin považuje člověka za robota, který je zcela závislý na Bohu a nemá ani nejmenší touhu po mravní nápravě.

Jádro sporu

Před vypuknutím Augustinova sporu s Pelagiem „byla církevní antropologie málo propracovaná a nejasná“⁴⁸. Ačkoliv většina křesťanů věřila, že lidé jsou hříšníci, povaha hříchu a jeho vliv na člověka nebyly přesně definovány.

David tuto otázku jasně formuloval v Ž 8,5: „Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš? „ Otázka zněla: „Co je člověk?“ Je kvůli Adamovu hříchu a vině porušený již při početí, anebo je ve své podstatě dobrý, mravně způsobilý a schopný zachránit sám sebe díky svému úsilí?

A jestliže nás Adamův pád ovlivnil, tedy jak? Do jaké míry? Přinesl úplnou duchovní smrt, která nám znemožňuje reagovat na Boží výzvu? Nebo nás jen ochromil, přičemž nám zůstala zachována schopnost a touha obrátit se k Bohu neporušení?

Zemřel Ježíš proto, aby nám pomohl dopomoci si vlastními silami? Nebo zemřel proto, že lidé jsou zcela v moci hříchu, neschopní si sami pomoci a zoufale potřebují Bohem dané spasení?

Za těmito otázkami stojí téma milosti. K čemu je milost? Kolik milosti člověk potřebuje? Do jaké míry člověk na Boží milosti závisí? Dává Bůh lidem milost, aby je učinil svatými, anebo je svatost potřeba k tomu, aby člověk dosáhl Boží milosti? Odpovědi na tyto a další otázky jsou důležité. Souvisí totiž s naším porozuměním tématům, jako jsou lidská svoboda, Adamův stav před pádem, důsledky Adamova pádu, úloha Boží milosti, povaha obnovení, nauka o předurčení a vyvolení, otázka (ne)svobody lidské vůle, Boží soud a hlavně – povaha naší závislosti na Bohu a její stupeň.

AUGUSTINOVO VÍTĚZSTVÍ

Debata se vyostřila poté, co Caelestius šířil své myšlenky v Kartágu. Mezi lety 410 a 416 na to Augustin reagoval řadou dopisů a odborných prací, ve kterých z Písma dokazoval realitu a povahu prvotního hříchu.

Na základě Pavlových listů Augustin Pelagiovo učení vyvrátil. Adamův hřích nebyla soukromá záležitost. On představoval celé lidstvo. Když tedy padl Adam, padli všichni. Rodíme se oslabení Adamovým hříchem (podle Augustina byla základní podstatou tohoto hříchu pýcha). Do tohoto světa navíc vstupujeme poznamenáni Adamovou vinou. Teologicky řečeno Augustin učil, že jak Adamův hřích, tak jeho vina jsou nám přičteny. Proto se rodíme mrtví v hříchu, bez schopnosti věřit nebo jinak na Boha reagovat. Augustin proto věřil, že Bůh musí vybrat a vyvolit ty, kteří mají dosáhnout spásy. Těmto vyvoleným

dá dar víry. Ospravedlní je a bude zmocňovat k tomu, aby rostli ve svatosti. Nakonec je Bůh oslaví. Bruce Shelley Augustinovu antropologii shrnuje slovy: „Adamův hřích přinesl podle Augustina nedozírné následky. Jeho schopnost správně jednat byla pryč. Jedním slovem - zemřel duchovně a brzy na to fyzicky. Ovšem zkáza nedopadla pouze na něj. Augustin učil, že celé lidské pokolení bylo „v Adamovi“, a tak spolu s ním sdílí jeho pád. Lidstvo se stalo „padlou masou,“ neschopnou jakéhokoliv dobrého (spásonosného) skutku. Každý jednotlivec od nejranějšího mládí po nejzazší staří si nezaslouží nic jiného než ztracení.“⁴⁹

A co víc, Augustin učil, že Bůh člověka zachraňuje, aniž by narušil lidskou mravní zodpovědnost hledat jej a poslouchat ho. Považoval to za Boží tajemství, že Bůh je svrchovaný a člověk je zodpovědný. Když jsem byl mladým křesťanem, zeptal jsem se jednoho studenta zabývajícího se Augustinem, jak dokázal tento velký muž smířit Boží svrchovanost s lidskou zodpovědností. „Nikdy se nesnažil usmiřovat blízké přátele“ odpověděl můj moudrý přítel.

Augustinova teologie vedla k hluboké závislosti na Bohu a jeho nádherné milosti. Jeho vlastní zkušenost s hříchem jej přesvědčila o tom, že je zcela závislý na Bohu. Jeho modlitba „Dej sám, co žádáš, pak žádej, co chceš“, kterou Pelagius tolik opovrhoval, byla vyjádřením samotné podstaty jeho zbožnosti. Uvědomoval si svou závislost na Bohu ve věcech spasení, posvěcení a každého dobrého skutku.

Věřil také, že jeho teologický systém je řešením pro mravní vlažnost. Pouze pokud církev vyučuje o prvotním hříchu, bezmocnosti lidstva a Boží milosti, může dojít k mravní nápravě, o kterou Pelagius tolik usiloval. Proč? Augustin totiž věřil, že jeho nauka o milosti míří hluboko do lidského nitra a dotýká se lidského srdce, proměňuje jej milostí a probouzí v člověku touhu podřídit se s radostnou vděčností Bohu. Věřil, že tato vnitřní revoluce sama o sobě vypůsobí v srdci přesně takové ctnosti, po kterých Kristus tolik touží.

PO ZÁPASU

Pelagius se přestěhoval do Palestiny, kde se setkal se slavným učencem Jeronýmem (347 - 420). Ten s jeho myšlenkami rovněž nesouhlasil.

Mezitím už konflikt mezi Augustinem a Pelagiem nabral rychlé obrátky. Někteří křesťané se přidávali na stranu Pelagia, jiní Augustina. V posledních letech Augustinova života se ale církev přiklonila k němu a k Jeronýmovi. V roce 431, rok po Augustinově smrti, byl pelagianismus na ekumenickém koncilu svolaném do Efezu odmítnut. Schváleno bylo Augustinovo učení o lidské přirozenosti. O století později Oranžský koncil (529) toto rozhodnutí potvrdil. Od 6. století byl pelagianismus téměř všude považován za herezi, zatímco Augustinovo učení o milosti za pravou nauku.

Než však Augustin zemřel, jeho učení bylo vystaveno odporu z nečekané strany - od asketických komunit, které

vznikaly v egyptské poušti. Tito lidé, kteří svůj duchovní život založili na postech, tvrdém sebezapírání a zřikání se požitků, považovali téma svobodné milosti za tvrdé, kdežto Pelagiovo učení jim znělo příjemně.

Rozepře mezi těmi, kdo mají zálibu ve skutcích a těmi, kdo se radostně podřizují Boží milosti, nebyl ničím novým a vlekl se i následující staletí.

Ačkoliv bylo Augustinovo učení pravověrné, v praktickém životě věřících se často odráželo Pelagiovo učení. Pelagianismus byl základem každodenního života běžného člověka. V letech 500 až 1500 se církev pelagianismu přiblížila ještě víc. Lidé se usilovně snažili zasloužit si Boží přijetí. Sedm svátostí, účast na mších a poslušnost papeži se staly nedílnou součástí spasení.

Mnohé z těchto věcí vyvrcholily v 16. století reformací, která obnovila spor mezi Augustinem a Pelagiem. Martin Luther (1483 - 1546) byl augustiniánský mnich. Četl Pavlovy epištoly a upevňoval si názory komentáři od Augustina. To ho přivedlo k Pavlově nauce o milosti. Ve skutečnosti má Lutherův i Kalvínův apel směrem k římskokatolické církvi, aby přijala nauku o ospravedlnění pouhou vírou, původ v Augustinovi.

Aplikace

Jak se může poučit ze sporu mezi Augustinem a Pelagiem dnešní pastor?

Za první: lék na vlažnost, které se Pelagius tak obával, nespočívá pouze ve větší sebedisciplíně.

Spíše jde o to stále a jasně kázat o hříchu lidstva, nezasloužené Boží přízni a velikosti jeho milosti, která nás zachraňuje. Pouze tehdy, když jsme schopni vnímat naši porušenost, naši potřebu milosti a naši závislost na Bohu, jsme schopni se zcela vydat Kristu a jeho království.

Za druhé: historický příklad Pelagiova sporu nám připomíná, že nauka je důležitá. Církev stojí a padá s jasným porozuměním základních doktrinních věcí. Jasně vědomí hloubky a síly lidského hříchu vede církev k pokoře, uvědomění si své potřeby a nesení ovoce. Nejasný postoj v této věci přináší vlažnost. Čím více rozumíme otázce hříchu a čím více jej nenávidíme, tím méně nás bude ovládat.

I opak je pravdou. Nedostatečné zdůraznění nauky o hříchu obvykle otevírá prostor pro nárůst zla. Čím lépe o sobě smýšlíme, tím horšími se obvykle stáváme. Pelagiovo učení rozpoutalo ve 20. století nevídanou hrůzu. Veškerá utopická hnutí posledních sta let, komunismus, fašismus a nacismus, vycházela z Pelagiových předpokladů ohledně lidské přirozenosti a stavěla na nich.

Za třetí: každá generace musí vybojovat svou augustiniánskou bitvu. Spor neskončil v 5. století. Pelagianismus proniká i do dnešní církve. V nedávném výzkumu uvedlo 77 % vyznávajících evangelikálních křesťanů, že věří, že člověk je v podstatě dobrý. 84 % jich věří, že ohledně spasení člověka platí následující výrok: „Bůh pomáhá těm, kdo si sami pomohou.“¹⁰ Bylo by chybou se domnívat, že v našich sborech je tomu jinak.

A konečně: historická zkušenost s pelagianismem nás vede k závěru, že pokud ve svých sborech nebudeme jasně a pravidelně vyučovat o hříchu a jeho mnohočetných důsledcích, bude se v nich pelagianismus šířit. Proč? Protože člověk je ve své přirozenosti pyšný a pýcha jej vede přímo do Pelagiovy náruče. Proto tvrdíme, že pelagianismus je výchozí náboženství lidstva. Moudří pastoři, kteří si uvědomují jeho nebezpečí, mu vytrvale a cíleně čelí.

Jasně vědomí hloubky a síly lidského hříchu vede církev k pokoře, uvědomění si své potřeby a nesení ovoce. Nejasný postoj v této věci přináší vlažnost.

POZNÁMKY:

1. STARK, R. *Cities of God: The Real History of How Christianity Became an Urban Movement and Conquered Rome*. San Francisco: Harper-Collins/San Francisco, 2006. Str. 26-28.
2. Biblické verše citovány z Ekumenického překladu
3. PIPER, J. *The Legacy of Sovereign Joy: God's Triumphant Grace in the Lives of Augustine, Luther, and Calvin*. (The Swans Are Not Silent), Wheaton, Ill.: Crossway, 2006, Str. 43.
4. SCHAFF, P. *The History of the Christian Church*, vol. 3. Peabody, Mass.: Hendricson, 2006. Str. 790.
5. Tamtéž, 792.
6. BROWN, P. *Augustine of Hippo: A Biography*. Berkley, Calif.: University of California Press, 2000. Str. 342.
7. Tamtéž, 350
8. SCHAFF, P. *The History of the Christian Church*, vol. 3. Peabody, Mass.: Hendricson, 2006. Str. 785.
9. SHELLEY, B. *Church Historian in Plain Language*. Dallas, Texas: Word, 1995. Str. 129.
10. HORTON, M. „Pelagianus,“ *Modern Reformation*, January/February 1994. Str. 31, 32.

William P. Farley

je pastorem církve Grace Fellowship (Spokane, Washington, USA). Je autorem *For his Glory* (Pinnacle Press) a *Outrageous Mercy* (Baker).

JEDNOU SPASEN NAVŽDY SPASEN

UČÍ TOTO BIBLE?

Autor: W.E. Nunnally Ph.D.

Doktrína o trvalé jistotě spasení učí, že jakmile je člověk jednou spasen, nic jej nemůže o toto postavení připravit. Millard J. Erickson uvádí: „Kalvinistický přístup k tomuto tématu je jasný a přímý: „Ty, které Bůh přijal ve svém milovaném Synu, následně povolal a posvětil skrze svého Ducha, nemohou ani úplně, ani definitivně přijít o tento stav milosti, ale zcela jistě v něm vytrvají až do konce, a budou navěky spaseni.“ (Westminsterské vyznání víry 17,1)¹

Henry C. Thiessen k tomu později uvádí: „Pokud jde o tvrzení, že ‚nikdy zcela ani definitivně nepřijdou o tento stav milosti‘, není to stejné jako tvrdit, že nikdy neodpadnou, nikdy nezhrěší nebo nepřestanou velebit toho, kterýž je povolal ze tmy do svého podivuhodného světa. Pouze to znamená, že neodpadnou zcela od stavu milosti, do kterého byli přivedeni, a ve svém odpadlictví nakonec nesetrvají.“²

Stejně jako učení o omezeném vykoupení popularizoval Augustin v pátém století našeho letopočtu učení o setrvání svatých ve víře. Římskokatolická církev toto učení později přijala jako svoji oficiální doktrínu. Byl to také běžně přijímaný názor v době protestantské reformace. Vedoucí představitelé reformace, jako byl Jan Kalvín, ji rovněž přijali a podporovali, spolu s řadou dalších předreformačních římskokatolických doktrín a praktik. Takto se dostala nauka o věčném spasení do dogmatických systémů mnoha dnešních moderních protestantských denominací.

Arminiánsko-wesleyánská tradice a tradice hnutí svatosti, stejně jako Assemblies of God, které z těchto tradic čerpají, historicky zamítly víru o trvalé jistotě spasení. AG oficiálně na svých webových stránkách uvádí: „Assemblies of God se staví proti učení, že Boží svrchovaná vůle úplně potlačí svobodnou vůli člověka a přivede jej k tomu, aby přijal Boha a sloužil mu. S ohledem na tento fakt jsme přesvědčeni, že je možné, aby se jednou spasený člověk odvrátil od Boha, a byl znovu ztracen.“³

I přes toto nekompromisní a jednoznačné oficiální stanovisko Assemblies of God nemusí lidé, kterým sloužíme, vždy dobře rozumět této nauce či našemu postoji k této otázce. Služebníci v našich sborech se často setkávají s lidmi, kteří věří, že jakmile je člověk jednou spasen, je navždy spasen. Potřebují tedy vědět, jak na tento názor reagovat. Je proto důležité, aby pastoři seznamovali služebníky s argumenty, které používají zastánci učení o trvalé jistotě spasení/setrvání svatých ve víře. Zároveň také musí předkládat vhodné odpovědi na tato jejich tvrzení a osvětlovat biblický základ, z něhož plyne náš vlastní postoj: věřící mohou pozbyť spasení, pokud se z vlastního rozhodnutí odvrátí od Krista.

V rámci kalvinismu existují různé názory týkající se trvalé jistoty spasení. Jeden extrémní názor například tvrdí, že Bůh vezme věřícího k sobě v okamžiku, kdy ví, že by dotyčný nechodil po přímých cestách a nedělal by tak Bohu čest. Jiní, kteří také věří v trvalou jistotu spasení,

však nepovažují za bílko šek k hříchu: „Naše chápání učení o setrvání svatých neponechává prostor pro pohodlnost či laxnost. Je otázkou, zda ten, kdo přemýšlí způsobem: ‚Teď, když jsem křesťan, mohu si žít, jak chci‘, se opravdu obrátil či znovuzrodil. Ryzí víra se ukáže na ovoci Ducha.“⁴

ODDÍLY PÍSMĀ POUŽÍVANÉ NA PODPORU ARGUMENTŮ O TRVALÉ JISTOTĚ SPASENÍ (DÁLE JEN TJS) A O SETRVÁNÍ SVATÝCH VE VÍŘE (DÁLE JEN SSV) A JEJICH SPRÁVNÁ INTERPRETACE.

Ti, kdo zastávají TJS/SSV často uvádějí na podporu svého názoru verš J 5,24: „Ten, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný, a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.“ Tento verš podle nich znamená, že jakmile jste přešli ze smrti do života, máte život navěky. Z gramatického hlediska však jasně vyplývá, že slovo věčný není příslovce vztahující se ke slovesu tak, abychom verš mohli vyložit a měl život věčně. Je to naopak přívlastek shodný rozvíjející podstatné jméno stojící ve funkci mluvnického předmětu. Věčný je život, ne že jej navěky vlastníme. Stejně tak jsou slovesa slyší a věří v přítomném čase a znamenají nepřetržitou činnost.

Zastánci také argumentují, že když se jednou člověk a Bůh spojí, toto spojení již nemůže být nikdy zničeno. Odvolávají se na verš J 6,37: „Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně, a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“ Nelze však říct, že tento text vylučuje možnost, že se někdo rozhodne sám odejít (srovnej s J 17,12).

J 10, 27 - 28 se také používá na podporu učení o trvalé jistotě spasení: „Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezhynou navěky, a nikdo je z mé ruky nevyrvé.“ A mohli bychom ještě přidat Ř 8,35.39 „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? ... ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu, nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ Autoři těchto biblických míst však chtějí říct, že vnější síly nejsou schopny oddělit nás od Boha. Nepopírají však možnost, že člověk může uplatnit svou svobodnou vůli a rozhodnout se opustit Boží cesty.

Je třeba také poznamenat, že přítomný čas v řečtině označuje nepřetržitou akci. Přeložen doslova tento verš zní: „Moje ovce setrvale naslouchají mému hlasu a já je stále znám, a neustále mne následují a já jim stále dávám věčný život.“ Znamená to, že naše průběžné nezhynutí je podmíněno naším neustálým nasloucháním a následováním Ježíše. Toto téma se odráží v celém Písmu. Tento text tedy nepodporuje TJS/SSV, naopak. Podporuje myšlenku, že věřící může sejít z Boží cesty tím, že odmítne setrvat v poslušnosti Kristu.

Zastánci TJS/SSV také na základě J 15,1-11 tvrdí: „Je-li věřící sjednocen s Kristem a jeho život v něm proudí, toto spojení nemůže být ničím zrušeno.“ Ovšem kontext celé patnácté kapitoly naopak ukazuje na možnost, že toto spojení narušit lze.

Slovo překládané v celé patnácté kapitole jako zůstat je v originálním textu meno; znamená „zůstávat, pokračovat,

JEDNOU SPASEN

navždy

versus

jednou

NAVŽDY SPASEN

setrvat.“ Proto Ježíš říká: „Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává...“

Kdo nezůstane (nesetrvá) ve mně, bude vyvržen ven jako ratolest a uschne; pak ji seberou, hodí do ohně a spálí. (J 15,2.6) A další část pak začíná Ježíš slovy: „To jsem vám pověděl, abyste se nedali svést.“ (J 16,1) Pokud by se člověk nemohl odvrátit od Boha, Ježíš by o tom tak dalece nehovořil.

Někteří stoupenci TJS/SSV poukazují na Pavlova slova ve F 1,6, „... a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista.“ Z prvního až jedenáctého verše však vyplývá, že se zde Pavel spoléhá na touhu filipských růst ke zralosti – to je jediná záruka věřícího člověka. Vždyť sám Pavel je později vybízí, aby „s bázní a chvěním uváděli ve skutek své spasení“ (F 2,12). Navíc jim poukazuje na to, že jeho vlastní věčný život ještě není definitivně zapečetěn (F 3,12–13) a povzbuzuje je, aby v zájmu vlastního věčného života rostli ke zralosti a k poslušnosti (F 3,14). Pobízel křesťany ve Filipech, aby následovali jeho příkladu a vyhnuli se příkladu těch, jejichž konec je zahynutí (F 3,17-19).

Lidé se někdy odvolávají na Žd 7,25: „Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.“ Chápou to tak, že slovo „dokonalé“ se vztahuje k těm, kdo „skrze něho přistupují k Bohu pro spasení“. Bezprostřední kontext i celkové vyznění listu Židům však vyžaduje, aby byl tento výraz vztážen k Ježíši a délce času, po který nám jako Nejvyš-

ší kněz poskytuje vykoupení a dává nám tím příležitost ke spasení (srov. také 3, 17, 21, 24, 25; 5,6; 6,20). Toto místo nelze chápat jako podporu učení o trvalé jistotě spasení.

Oblíbený text těch, kteří přijímají TJS/SSV, je 1 J 2,19: „Vyšli z nás, ale nebyli z nás. Kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali. Ale nezůstali s námi, aby vyšlo najevo, že nepatří všichni k nám, kdo jsou s námi.“ Zastánci na základě této pasáže tvrdí, že ti, kdo přestanou následovat Krista, vlastně nikdy nebyli spasení. Je však několik věcí, nad kterými se zde musíme zamyslet.

Zaprvé text výslovně neříká to, co zastánci TJS/SSV tvrdí (kdo nezůstal, nebyl nikdy spasen). Jan to psal poté, co sešli z cesty, a dodává, že jejich odchod je důkazem toho, že už nepatří do společenství vykoupených. Dával je do kontrastu s těmi, kdo se postavili proti falešnému učení, nadále přijímali pravdu a zůstávali v Kristu (verš 24).

Zadruhé je dobré porovnat výpovědi o vyjití a zůstávání s Ježíšovým učením v patnácté kapitole Janova evangelia. Tam popisuje údy Kristova těla, kterým se nedaří „zůstat“; ty nenesou ovoce, usychají a nakonec budou odříznuty.

Zatřetí stránky Starého i Nového zákona jsou plné příkladů lidí, kteří byli nade vše pochybnost v jednu konkrétní chvíli ve správném vztahu s Bohem, ale později odmítli jeho vládu (Gn 4,3-16, srov. Sd 11; Ex 32,32-33; Nu 3,2-4; 4,15-20; 16,1-33; 22,8.12.19-20.32-35; 24,1-2.13, 31,7-8; 1S 10,1-7.9-11, 13,8-15; 16,14.31; J 6,66, srov. verš 67; 1 K 5,1-13; 1 Tm 1,19-20; 2 Tm 1,15; 2,17-18; 4,10, Tt 1,12-16; Žd 12,15-17; 2 Pe 2,1; Zj 2,6.15, srov. Sk 6,5 a Eusebius, Církevní dějiny 3,29).

Argumenty, které varují věřící před možností odpadnutí. Lidé z arminiánského tábora někdy svůj doktrinární postoj neformulují jasně. Používáme výraz ztratit své spasení, jako kdyby k tomu mělo docházet náhodou, neúmyslně, jako výsledek momentálního klopýtnutí. Odpůrci správně tvrdí, že tato formulace neodráží přesně biblický text. Proto se musíme sami znovu obeznámit s oddíly, které podporují naše učení, a pak je formulovat tak, aby náležitě vyjadřovalo učení Božího slova.

Arminiánsko-wesleyánská a letniční tradice i tradice hnutí svatosti se drží toho, že věřícímu je zachována svobodná vůle i po spasení. Písmo učí, že ti, kteří věří v Ježíše a poslouchají ho, jsou ještě svobodnější poté, co byli spaseni (J 8,36; Ga 5,1,13) – nikoliv méně. Naše učení může být formulováno biblickými výrazy „pozbyli jste milosti“ (Ga 5,4), „odpadl, odpadli“ (Žd 3,12; 6,6).

J. Rodman Williams uvádí: „Ale vzhledem k tomu, že Boží spasení působí skrze víru, a to živou víru, vzdát se této víry může vést k odpadlictví. Když přestaneme zůstat v Kristu, nesetrváme v něm a v jeho Slově uprostřed všech zkoušek a pokušení světa, které mají naši víru upevnit a posílit, může do našeho srdce vstoupit nevíra - a věřící pak mohou odpadnout od Boha. Tím mohou tragicky pozbyt svého spasení.“

Anglický výraz apostasy (odpadnutí, odpadlictví) je přepisem novozákonního řeckého slova apostasia. Toto slovo i jeho slovesná podoba vyjadřuje následující: vzdálit se, oddělit se, politicky přeběhnout či zradit, být odtažen pryč, způsobit povstání, odchýlit se, odpadnout, přestat s jakýmkoliv vzájemným působením, opustit, dát pryč (jako při rozvodu). Žádný z těchto výrazů nenaznačuje ztrátu smlouvy v důsledku nahodilého nebo dočasného porušení stanovených standardů svatosti. Naopak, všechna vyjádření naznačují předem promyšlený, záměrný a přetrvávající stav vzpoury vůči Kristově vládě nad životem.

SVOBODNÁ VŮLE

Bůh stvořil člověka ke svému obrazu a podobě (Gn 1,26). Zčásti to znamená, že člověk myslí, plánuje, usuzuje a rozhoduje se podobně jako Bůh. Pád člověka částečně smazal Boží obraz vtisknutý do člověka při stvoření, avšak tyto atributy rozhodně zůstaly zachovány. Navíc Bůh neomezí ani nenaruší lidskou svobodu, kterou záměrně člověka obdařil. A to platí, ať už člověk Krista přijal, nebo ne.

Ve Starém zákoně Bůh jednal s Izraelity téměř výhradně prostřednictvím podmíněných smluv. Neustále je varoval, aby plnili podmínky smlouvy, jinak měl být jejich vztah k němu narušen (srov. Ex 32,33; Lv 22,3; Nu 15,27-31; Dt 29,18-21; 1 Kr 9,6-7; 2 Kr 17,22-23; 24,20; 1 Pa 28,9; 2 Pa 7,19-22; 15,2; 24,20, Ž 69,28, Iz1,2-4; 59,2; Jr2,19; 5,3.6.7; 8,5.12; 15,1.6-7; 16,5; Ez3,20; 18,12-13; 33,12). Milost byla dostupná i ve Starém zákoně (Ex 34,6; Nu 6,25; Jr 3,12), ale stejně tak jako v Novém zákoně nikdy nebyla omluvou pro to, aby se setrvalo v hříchu anebo byly sníženy nároky plynoucí ze smlouvy (srov. J 1,16-17; Ř 6,1-2; 8,7-11, L 12,48; srov. také Ř 1,31).

EVANGELIA

Jan Křtitel odvážně prohlašoval: „Sekera už je na kořeni stromů; každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně.“ (Mt 3,10; L 3,9) Ježíš následně začal svou službu stejným poselstvím (Mt 7,19).

Ježíš také učil, že pokud my nejsme ochotni odpustit, upíráme sami sobě možnost, že i nám bude Bohem odpuštěno (Mt 6,15). V původním Ježíšově historickém kontextu, jak jej kanonicky zaznamenává Matouš, Ježíš říká vznikajícímu společenství nové smlouvy - složenému z věřících - že pouze ti, kteří vytrvají až do konce, budou spaseni (Mt 10,22; 24,13). Pokud ho však zapřeme před lidmi, zapře i on nás před svým otcem (Mt 10,33). A když řekl: „Každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno“ (Mt 12,31), nedělal žádný rozdíl mezi spaseným a nespaseným.

V podobenství o rozsévání se zrno uchytilo a začalo nést ovoce, bylo však nakonec udušeno rozmanitými okolnostmi (Mt 13,3-23). V Mt 18,15-17 Ježíš přikázal, aby členové společenství nové smlouvy setrvali v hříchu byli vyloučeni z církve a považováni za ty, kdo stojí mimo smlouvu. Ježíš také varoval, že v poslední době falešný mesiášové „svedou mnohé“ (Mt 24,5) a během proná-

sledování, „mnozí odpadnou“ (Mt 24,10). Verš 24 zaznamenává Ježíšova slova, že lžimesiášové a lžiproroci by „svedli i vyvolené, kdyby to bylo možné“.

Zastánci trvalé jistoty spasení se domnívají, že výraz „kdyby to bylo možné“ ukazuje na hypotetičnost takové situace a dokazuje, že není možné, aby se někdo odchýlil od víry. Tento argument však nebere v potaz širší kontext (Mt 24,5.10) ani jiné části Písma (1 Te 4,1-2), které jasně uvádějí, že někteří věřící v posledních dnech z různých důvodů odpadnou od víry.

Lukáš zaznamenal Ježíšova slova: „Kdo položí ruku na pluh a [stále] se ohlíží zpět, není způsobilý pro království Boží“ (L 9,62). Z kontextu vyplývá význam této metafory velmi jasně. To stejné lze říci o L 14,34-35, „Sůl je dobrá. Jestliže však i sůl pozbude chuti, co jí dodá slanosti? Nehodí se na pole ani na hnojiště, vyhodí se ven. Kdo má uši k slyšení, slyš.“ (srov. Mt 7,16-17.21.24.26; 10,38; 12,30; 18,23-35; L 9,23n, 14,25-33)

PAVLOVO UČENÍ

Poté, co na misijním poli „získali mnoho učedníků“, vrátili se Pavel a Barnabáš do sborů, které dříve založili, a „posílali učedníky, povzbuzovali je, aby vytrvali ve víře“ (Sk 14,21-22). Pokud by neexistovalo nebezpečí odpadnutí, byl by to ztracený čas a zbytečně vydaná energie. Později Pavel varoval vedoucí představitele církve v Efezu, že „přijdou mezi vás draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo. I mezi vámi samými povstanou lidé, kteří povedou scestné řeči, aby strhli učedníky na svou stranu.“ (Sk 20,29-30)

Učení v Pavlových epištolách se nelišilo od jeho kázání zaznamenaných v knize Skutků. Varoval církve v Římě, že „jestliže Bůh neušetřil přirozených větví, [Izrael], tím spíše neušetří tebe [křesťany v Římě]. Považ dobrotu i přísnost Boží; přísnost k těm, kteří odpadli, avšak dobrotu Boží k tobě, budeš-li se jeho dobroty držet [všimněte si podmíňovacího způsobu]. Jinak i ty budeš vyřazen“ (Ř 11,21-22). Také je vybízí: „Trápí-li se tvůj bratr pro to, co jíš, nežiješ už v lásce. Neuváděj tedy svým jídlem do záhuby toho, za něž Kristus umřel!“ (14,15; srov. 1K 8,11, kde se objevují stejné termíny).

V 1K 5,1-13 (srov. 2Te 3,6.14), Pavel vyzývá korintské,

aby vyloučili ty, kteří žijí v hříchu (srov. Mt 18,15-17). Káral příliš svobodomyšlné křesťany v korintském sboru, že dovolili, aby jejich svoboda způsobila záhubu slabšího „bratra, pro kterého Kristus zemřel“ (1K 8,11). Výraz „bratr“ naznačuje, že všichni zúčastnění jsou členy stejného společenství víry. Pavel si uvědomoval, že i on sám by mohl ve víře selhat (1K 9,27). Dále varoval křesťany v Korintu, že by to mohl být také jejich osud a mohli by skončit jako Izraelité, kteří zemřeli na poušti (1K 10,1-13). „A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl“ (verš 12).

Stejně tak korintské upozorňoval, že pokud by uvěřili nepravdivé verzi evangelia, mohlo by to ohrozit jejich spásu. „Chci vám připomenout, bratři, evangelium, které jsem vám zvěstoval, které jste přijali, které je základem, na němž stojíte, a skrze něž docházíte spásy, držte-li se ho tak, jak jsem vám je zvěstoval – vždyť jste přece neuvěřili nadarmo“ (1K 15,1-2). Později je znovu napomíná: „Sami sebe se ptejte, zda vskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte! Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi? Ledaže jste před ním neobstáli!“ (2K 13,5) Podobně napomínal i církve v Kolosech - Ježíš je přivede před Boha svatého a bez poskvrny, ale pouze za předpokladu, „že pevně zakotveni setrvávají ve víře a nedají se odtrhnout od naděje evangelia“ (Ko 1,21-23).

Galatským sborům Pavel napsal: „Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvracíte k jinému evangeliu“ (Ga 1,6). V Ga 4,1-11 píše o tom, jak se galatské křesťané z otroků stali syny, a pak se znovu vrátili zpět do otroctví. V závěru tohoto oddílu Pavel řekl: „Bojím se, aby úsilí, které jsem vám věnoval, nebylo nakonec nadarmo.“

Pavel taktéž prohlásil následující slova o těch, kdo byli zachráněni Ježíšovou krví, ale pak přijali judaizované evangelium Ježíš+, jež přidalo obřizku k Ordo Salutis (řádu spásy): „Odloučili jste se [kataergo: „odřízli jste se, byli jste zbaveni, vymazáni, zrušeni, zničeni, vymýcení“] od Krista, vy všichni, kteří chcete dojít ospravedlnění na základě zákona, pozbyli jste [ekpipto: „odpadli, propadli, ztratili, způsobili konec“] milosti.“ (Ga 5,4)

Do církve ve Filipech Pavel napsal, že on utrpěl ztrátu všech věcí, „aby poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Bral na sebe podobu jeho smrti, aby tak dosáhl zmrtvýchvstání.“ (F 3,10-11) Jestli mělo být Pavlovo spasení konečné a nic se nemohlo změnit na jeho postavení vůči Bohu, nebyl si toho evidentně vědom. Ležel mu na srdci duchovní úpadek některých jeho nejbližších společníků, protože ve stejném textu filipské církvi nařká nad těmi, kteří kdysi byli dobře známi jako věřící, „nyní však žijí jako nepřátelé Kristova kříže“ (F 3,18).

Když Pavel uděluje pokyny pastorům, sdílí s nimi stejné poselství: „Duch výslovně praví, že v posledních dobách někteří odpadnou od víry (1 Tm 4,1; srov. 2 Tm 4,3-4)

OBECNÉ EPIŠTOLY A ZJEVENÍ

Ze zbývajících částí Nového zákona také jasně vyplývá, že věřící mohou vlastním přičiněním pozbyť své spase-

ní. List Židům obsahuje některé z nejjasnějších varování ohledně odpadlictví a také nás naléhavě nabádá, abychom zůstali pevnými až do konce – všechna tato slova směřují ke křesťanům.

Díky většímu poznání, které přišlo se vzkříšením Krista, autor listu Židům křesťany nabádá: „Proto se tím více musíme držet toho, co jsme slyšeli, abychom nebyli strženi proudem.“ (Žd 2,1). Do tohoto varování před opuštěním cesty spásy pisatel zahrnul i sám sebe. A následně vznesl řečnickou otázku: „Jak bychom mohli uniknout my [rozsudku, srov. verš 2], pohrdneme-li tak slavným spasením?“ (verš 3). Autor opět ke svým křesťanským posluchačům přiřadil sám sebe.

Měli bychom si všimnout, že je tu řeč o pohrdnutí, ne odmítnutí. Čtenáři byli křesťané, kteří pohrdali, ne nevěřící, kteří odmítali. V Žd 3,6 autor opakovale stejná slova jako Ježíš a Pavel: „A tímto Božím domem jsme my, pokud si až do konce zachováme smělou jistotu a radostnou naději.“ Později znovu připomenul: „Vždyť máme účast na Kristu, jen když své počáteční předsevzetí zachováme pevné až do konce“ (verš 14). Varoval spoluvěřící: „Dejte si pozor, bratří, aby někdo z vás neměl srdce zlé a nevěrné, takže by odpadl [apostaenai] od živého Boha.“ (3,12) Trval na tom, že věřící potřebují být bdělí: „Střezme se, aby o někom z vás neplatilo, že v čase dokud zaslíbení trvá, promeškal vstup do Božího odpočinutí.“ (4,1), protože i věřící mohou „padnout pro neposlušnost jako ti na poušti“ (4,11).

V Žd 6,4-6 autor prohlásil: „Kdo byli už jednou osvíceni a okusili nebeského daru, kdo se stali účastníky Ducha svatého a zakusili pravdivost Božího slova i moc budoucího věku, a pak odpadli, s těmi není možno znovu začínat a vést je k pokání, protože znovu křížují Božího Syna a uvádějí ho v posměch“ (kurzíva autor).

Podobně jako Nu 15,30-31 říká list Židům: „Jestliže svobodně hřešíme i po tom, když jsme už poznali pravdu, nemůžeme počítat s žádnou obětí za hříchy, ale jen s hrozným soudem.“ (Žd 10,26-27; kurzíva autor) A následně pokračuje: „Už ten, kdo pohrdne zákonem Mojžíšovým, nedojde slitování a propadá smrti na základě svědectví dvou nebo tří svědků. Pomyslete, oč hroznějšího trestu si zaslouží ten, kdo zneuctí Božího syna a za nic nemá krev smlouvy, jíž byl posvěcen, a tak se vysmívá Duchu milosti.“ (10,28-29; kurzíva autor) Části těchto veršů zvýrazněně kurzívou poskytují nezvratné důkazy, že adresáti tohoto listu byli křesťané. Ti jsou varováni, aby nezahazovali svou smělou důvěru (10,35 - tak B21; nezahazování je v kontrastu s náhodným ztracením).

Pisatel listu Židům zanechal své křesťanské spoluvěřící s povzbuzením: „Dbejte na to, ať nikdo nepromešká Boží milost, ať se nerozbují nějaký jedovatý kořen [srov. Dt 29,18-21], který by nakazil mnohé. Ať nikdo není nevěrný a bezbožný jako Ezau, který prodal prvorozenství za jediný pokrm. Víte přece, že když se potom chtěl stát dědicem požehnání, byl odmítnut. Neměl už příležitost k nápravě, ačkoliv ji s pláčem hledal.“ (Žd 12,15-17)

Jakub nám říká: „Zbloudí-li kdo od pravdy a druhý ho přivede nazpět, vězte, že ten, kdo odvrátí hříšníka od bludné cesty, zachrání jeho duši od smrti.“ (Jk 5,19-20)

Petr píše: „V Božím lidu bývali ovšem i lživí proroci, tak i mezi vámi budou lživí učitelé, kteří budou záludně zavádět zhoubné nauky a budou popírat Panovníka, který je vykoupil. Tím na sebe uvedou náhlou zhubu“ (2P 2,1). Ve stejném duchu dále pokračuje: „Jestliže tedy ti, kdo poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista unikli poskvrnám světa, znovu se do nich zapletou a podlehnou jim, budou jejich konce horší než začátky. Bylo by pro ně lépe, kdyby vůbec nebyli poznali cestu spravedlnosti, než aby se po jejím poznání odvrátili od svatého přikázání, které jim bylo svěřeno. Přihodilo se jim to, co říká pravdivé přísloví: Pes se vrátil k vlastnímu vývratku a umytá svině se zase válí v bahništi.“ (2Pt 2,20-22; kurzíva autor; pisatel listu hovoří o lidech, kteří byli předtím počítáni mezi vykoupené).

Jan popsal hřích, který „je k smrti“ a nelze odpustit (1J 5,16). Z kontextu první poloviny verše, stejně jako z používání stejné terminologie v jiné části dopisu (1J 3,13-14) vyplývá, že toto je duchovní smrt, ne fyzická. Toto poselství se neliší od poselství autora v knize Zjevení. Tam zaslíbil věčný život pouze těm, kteří vytrvají a zůstanou věrni až do konce (Zj 2,10.25.26). Na druhou stranu ujišťuje ty, kdo nevytrvají, že budou odmítnuti a o život přijdou (Zj 2,5; 3,11.16). Na konci knihy (a tudíž i Nového zákona), znovu varuje před ztrátou spasení (Zj 22,19).

ZÁVĚR

Bible evidentně varuje, že je možné přijít o své postavení před Bohem. Písmo jasně říká, že jediná jistota věřícího spočívá v trvalé poslušnosti Hospodinovy vůle. Tato skutečnost se dokonale shoduje s biblickou definicí spásy. Spasení není jednorázový zlom, který dá věřícímu záruku na celou věčnost, nýbrž proces, který má minulost (Ř 10,9-10; 2K 5,17), přítomnost (L 9,23; 1K 1,18; 2K 2,15; 3,18; F 2,12; 3,8-16), a budoucnost (Ř 8,19-24; 1K 15,24-28; 1P 1,3-7; Zj 12,10; 20,1-10; 21,1 až 22,14). Věřící si volí život v poslušnosti a podřízení se Boží vůli, nebo porušení vztahu s Bohem a následné utrpení ve věčném oddělení od Boha. Pokud budete lidi vyučovat této pravdě, povzbudíte je ke zbožnému životu a poskytnete jim vodítko, jak odpovídat zastáncům trvalé jistoty spasení.

poznámky:

¹ERICKSON, M. J. *Christian Theology*, 2nd edition. Grand Rapids: Baker Books, 1998. Str. 998

²THIESEN, H.C. *Lecture in Systematic Theology*. Grand Rapids: Eermans, 1971. Str. 385

³viz článek „*Jistota věřícího ohledně odpadnutí*“, http://www.ag.org/top/Beliefs/gendoct_09_security.cfm

⁴ERICKSON, str. 1007

W.E. Nunnally Ph.D.

je profesor raného židovství a kořenů křesťanství na Evangel University ve Springfieldu, stát Missouri, USA.

Vydává: Apoštolská církev ve spolupráci s nakladatelstvím LIFE PUBLISHERS
Copyright 2010 General Council of Assemblies of God in Life Publishers International

Všechny biblické citáty jsou převzaty, není-li uvedeno jinak,
z Českého ekumenického překladu
(vydání z roku 2001).

 Czech Edition
enrichment
journal
2010